

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-196-03

Druk nr 2380
Warszawa, 19 grudnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o systemie eko-zarządzania i audytu
(EMAS) wraz z projektami podstawowych aktów
prawnych.**

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu
dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 34 ust. 5 Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Środowiska.

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa instytucje do wykonania zadań wynikających z rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz.Urz. WE L 114 z 24.4.2001 str. 0001 – 0029), zwanego dalej „rozporządzeniem EMAS”.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia:

- 1) deklaracja środowiskowa, oznacza informację, o której mowa w art. 2 lit. o rozporządzenia EMAS;
- 2) jednostka organizacyjna, oznacza organizację, o której mowa w art. 2 lit. s rozporządzenia EMAS;
- 3) organ akredytujący, oznacza organ prowadzący system, o którym mowa w art. 2 lit. r rozporządzenia EMAS;
- 4) organ kompetentny, oznacza organ właściwy, o którym mowa w art. 2 lit. u rozporządzenia EMAS;
- 5) weryfikator środowiskowy, oznacza osobę lub organizację, o których mowa w art. 2 lit. q rozporządzenia EMAS.

Art. 3. System eko-zarządzania i audytu, zwany dalej „systemem”, tworzą:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska, jako organ kompetentny;
- 2) wojewoda, jako organ współdziałający z organem kompetentnym;
- 3) Polskie Centrum Akredytacji, jako organ akredytujący;
- 4) Krajowa Rada Eko-Zarządzania, jako organ opiniodawczo-doradczy.

Art. 4. 1. Minister właściwy do spraw środowiska jest obowiązany do prowadzenia rejestru krajowego jednostek organizacyjnych zarejestrowanych w systemie, zwanego dalej „rejestrem krajowym”.

2. Rejestr krajowy zawiera następujące dane:

- 1) numer w rejestrze krajowym, składający się z oznaczenia „PL”, spacji, oznaczenia województwa zgodnego z nomenklaturą, o której mowa w art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 99, poz. 632 i Nr 106, poz. 668 oraz z 2001 r. Nr 100, poz. 1080), poziomej kreski oraz trzycyfrowego numeru jednostki organizacyjnej w rejestrze wojewódzkim;
- 2) nazwę;
- 3) siedzibę i adres;
- 4) datę rejestracji;
- 5) daty weryfikacji;
- 6) uwagi dotyczące zawieszenia wpisu do właściwego terytorialnie rejestru wojewódzkiego.

3. Wpis do rejestru krajowego jest dokonywany na podstawie informacji, o której mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3, oraz podlega aktualizacji w zakresie zawartych w nim danych.

4. Minister właściwy do spraw środowiska jest obowiązany do prowadzenia rejestru weryfikatorów środowiskowych, obejmującego następujące dane:

- 1) numer;
- 2) nazwę oraz adres siedziby albo imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania;
- 3) zakres akredytacji;
- 4) datę uzyskania akredytacji;
- 5) daty potwierdzeń utrzymania akredytacji.

5. Wpis do rejestru weryfikatorów środowiskowych jest dokonywany na wniosek osoby lub organizacji, która dołącza do wniosku certyfikat akredytacji.

6. Minister właściwy do spraw środowiska, do dnia 31 marca każdego roku, ogłasza w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”:

- 1) zbiór danych zawartych w rejestrze krajowym, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3;
- 2) zbiór danych zawartych w rejestrze weryfikatorów środowiskowych, o których mowa w ust. 4 pkt 1-3 według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

7. Zmiany danych w rejestrach, o których mowa w ust. 6, są ogłaszane co miesiąc.

8. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o wpis podmiotu do rejestru weryfikatorów środowiskowych;
 - 2) wzory dokumentów, formę, częstotliwość i terminy przekazywania informacji z wojewódzkiego rejestru jednostek organizacyjnych do rejestru krajowego
- kierując się koniecznością zapewnienia sprawnego działania systemu oraz doskonalenia efektów działalności środowiskowych osób i organizacji.

Art. 5. 1. Wojewoda dokonuje wpisu jednostki organizacyjnej do rejestru wojewódzkiego po uiszczeniu opłaty, o której mowa w art. 8 ust. 1, oraz jest obowiązany do prowadzenia rejestru wojewódzkiego, na podstawie dokumentów i procedur, o których mowa w art. 6 rozporządzenia EMAS.

2. Uwzględniając wniosek o wpis do rejestru wojewoda:

- 1) oznacza jednostkę organizacyjną kolejnym trzycyfrowym numerem rejestru;
- 2) informuje na piśmie jednostkę organizacyjną o numerze, jakim została oznaczona;
- 3) przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację zawierającą dane o wpisaniu jednostki organizacyjnej do rejestru oraz o jej numerze.

3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres danych, które zawiera wojewódzki rejestr jednostek organizacyjnych zarejestrowanych w systemie;

2) wzór wniosku o rejestrację jednostki organizacyjnej w rejestrze wojewódzkim

kierując się koniecznością zapewnienia sprawnego działania systemu oraz doskonalenia efektów działalności środowiskowych organizacji.

4. Wojewoda, po dokonaniu wpisu do rejestru, podaje do publicznej wiadomości informację o umieszczeniu deklaracji środowiskowej jednostki organizacyjnej w rejestrze.

5. Wojewoda niezwłocznie informuje pisemnie ministra właściwego do spraw środowiska o zawieszeniu albo wykreśleniu jednostki organizacyjnej z rejestru.

Art. 6. 1. Polskie Centrum Akredytacji prowadzi akredytację weryfikatorów środowiskowych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718, Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1652) oraz zgodnie z Załącznikiem V rozporządzenia EMAS.

2. Polskie Centrum Akredytacji niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw środowiska o cofnięciu, zawieszeniu albo ograniczeniu, zakresu akredytacji, o której mowa w ust. 1.

Art. 7. 1. Tworzy się Krajową Radę Eko-Zarządzania jako organ opiniodawczo-doradczy ministra właściwego do spraw środowiska w sprawach eko-zarządzania i audytu, zwaną dalej „Radą”.

2. Minister właściwy do spraw środowiska powołuje przewodniczącego, jego dwóch zastępców, sekretarza oraz pozostałych członków Rady, uwzględniając w jej składzie przedstawicieli ministra właściwego do spraw gospodarki, krajowej jednostki akredytacyjnej oraz

przedstawiciela organizacji ekologicznych, wybranego spośród zgłoszonych przez nie kandydatów.

3. Rada liczy nie więcej niż 20 osób.

4. Kadencja Rady trwa 4 lata.

5. Do zadań Rady należy:

1) inicjowanie działań służących promowaniu stosowania systemu, w szczególności w małych i średnich przedsiębiorstwach;

2) analizowanie funkcjonowania systemu oraz przedstawianie ocen, opinii i wniosków w tym zakresie;

3) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących systemu;

4) przyznawanie honorowych wyróżnień jednostkom organizacyjnym uczestniczącym w systemie.

6. Organizację i tryb pracy Rady oraz tryb przyznawania wyróżnień, o których mowa w ust. 5 pkt 4, określa regulamin uchwalony przez Radę i zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw środowiska.

7. Obsługę organizacyjną i finansową Rady zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw środowiska.

8. Koszty funkcjonowania Rady są pokrywane ze środków budżetowych działu środowisko.

Art. 8. 1. Za wpis do rejestru organ prowadzący rejestr pobiera opłatę rejestracyjną.

2. Jednostka organizacyjna wnioskująca o wpis do rejestru wnosi opłatę rejestracyjną na rachunek bankowy prowadzony przez

wojewodę, w wysokości odzwierciedlającej koszty związane z prowadzeniem systemu rejestracji jednostek organizacyjnych; wpływy te są dochodami budżetu państwa w rozumieniu ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611 i Nr 189, poz. 1851).

3. Stawka opłaty rejestracyjnej wynosi 1 000 zł.

4. Stawka opłaty rejestracyjnej określona w ust. 3 podlega, z dniem 1 stycznia każdego roku, podwyższeniu w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” za rok poprzedni.

5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia współczynniki różnicujące wysokość opłaty rejestracyjnej, biorąc pod uwagę, że opłata ta nie powinna stanowić przeszkody w zgłoszeniu do systemu dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Rozdział 2

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 9. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718, Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1652) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. 1. Akredytacja jest udzielana przez Polskie Centrum Akredytacji, zwane dalej „Centrum

Akredytacji”, na wniosek zainteresowanej jednostki certyfikującej, jednostki kontrolującej, laboratorium lub innego podmiotu przeprowadzającego oceny zgodności lub weryfikacje, po dokonaniu ich oceny i potwierdzeniu, że spełniają wymagania i warunki określone w odpowiednich Polskich Normach, a w przypadku braku Polskich Norm – w odpowiednich dokumentach organizacji międzynarodowych.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:

1) oznaczenie jednostki certyfikującej lub kontrolującej, laboratorium lub innego podmiotu przeprowadzającego oceny zgodności lub weryfikacje, ubiegających się o akredytację, ich siedziby i adresu;

2) numer w rejestrze właściwym dla jednostki certyfikującej lub kontrolującej, laboratorium lub innego podmiotu przeprowadzającego oceny zgodności lub weryfikacje;

3) określenie zakresu akredytacji.

3. Centrum Akredytacji, w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia złożenia wniosku o udzielenie akredytacji, jest obowiązane do zawiadomienia wnioskującej jednostki certyfikującej, kontrolującej, laboratorium lub innego podmiotu przeprowadzającego oceny

zgodności lub weryfikacje o udzieleniu bądź odmowie udzielenia akredytacji.

4. Odmowa udzielenia akredytacji następuje po stwierdzeniu, że jednostka certyfikująca lub kontrolująca, laboratorium albo inny podmiot przeprowadzający oceny zgodności lub weryfikacje nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 1.”;

2) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. 1. Dokumentem potwierdzającym udzielenie akredytacji jest certyfikat akredytacji.

2. Certyfikat, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:

- 1) oznaczenie jednostki udzielającej akredytacji;
- 2) oznaczenie jednostki certyfikującej lub kontrolującej, laboratorium lub innego podmiotu przeprowadzającego oceny zgodności lub weryfikacje, ich siedziby i adresu;
- 3) numer i oznaczenie certyfikatu akredytacji;
- 4) wskazanie Polskiej Normy lub dokumentów, o których mowa w art. 15 ust.1;
- 5) zakres udzielonej akredytacji oraz okres jej ważności;
- 6) datę wydania i podpis Dyrektora Centrum Akredytacji.

3. W przypadku naruszenia warunków akredytacji może nastąpić ograniczenie zakresu akredytacji, zawieszenie akredytacji lub może nastąpić jej cofnięcie.
4. Ograniczenie zakresu akredytacji następuje, jeżeli akredytowana jednostka certyfikująca lub kontrolująca, laboratorium lub inny podmiot przeprowadzający oceny zgodności lub weryfikacje nie wypełnia warunków określonych w certyfikacie akredytacji.
5. Zawieszenie akredytacji następuje, jeżeli akredytowana jednostka certyfikująca lub kontrolująca, laboratorium lub inny podmiot przeprowadzający oceny zgodności lub weryfikacje nie spełnia wszystkich warunków określonych w certyfikacie akredytacji albo nie wywiązuje się z zobowiązań wynikających z akredytacji.
6. Cofnięcie akredytacji następuje w przypadku nieusunięcia przez akredytowaną jednostkę certyfikującą lub kontrolującą albo akredytowane laboratorium lub inny podmiot przeprowadzający oceny zgodności lub weryfikacje przyczyn będących podstawą zawieszenia akredytacji.
7. Zawieszenie, cofnięcie lub ograniczenie zakresu akredytacji może nastąpić również na wniosek akredytowanej jednostki certyfikującej lub

kontrolującej, laboratorium lub innego podmiotu przeprowadzającego oceny zgodności lub weryfikacje.

8. Centrum Akredytacji jest obowiązane informować ministrów i kierowników urzędów centralnych, właściwych ze względu na przedmiot oceny zgodności, o ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu akredytacji jednostce notyfikowanej.”;

3) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku odmowy udzielenia, cofnięcia, zawieszenia lub ograniczenia zakresu akredytacji jednostce certyfikującej lub kontrolującej, laboratorium lub innemu podmiotowi przeprowadzającemu oceny zgodności lub weryfikacje przysługuje odwołanie.”;

4) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. 1. Do zakresu działania Centrum Akredytacji należy w szczególności:

1) akredytowanie jednostek certyfikujących lub kontrolujących, laboratoriów lub innych podmiotów prowadzących oceny zgodności lub weryfikacje;

2) sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami certyfikującymi lub kontrolującymi, laboratoriami lub innymi podmiotami prowadzącymi oceny zgodności lub weryfikacje;

- 3) prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek certyfikujących lub kontrolujących, laboratoriów lub innych podmiotów prowadzących oceny zgodności lub weryfikacje;
- 4) organizowanie szkoleń i prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie akredytacji.

2. Centrum Akredytacji może zawierać z zagranicznymi jednostkami akredytującymi porozumienia o wzajemnym uznawaniu kompetencji akredytowanych jednostek certyfikujących lub kontrolujących, laboratoriów lub innych podmiotów przeprowadzających oceny zgodności lub weryfikacje.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392, Nr 80, poz. 717 i 721, Nr 162, poz. 1568, Nr 175, poz. 1693 i Nr 190, poz. 1865) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 w ust. 2 dodaje się pkt 30 w brzmieniu:

„30) z zakresu ustawy o systemie eko-zarządzania i audytu EMAS – deklaracje środowiskowe.”;

2) po art. 351 dodaje się art. 351a i art. 351b w brzmieniu:

„Art. 351a. Kto ujawnia informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności weryfikatora środo-wiskowego podlega karze aresztu albo karze grzywny.

Art. 351b. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, używa znaków udziału w systemie eko-zarządzania i audytu EMAS, podlega karze grzywny.”;

3) w art. 386 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) Krajowa Rada Eko-Zarządzania, o której mowa w ustawie z dnia o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”.

Rozdział 4

Przepisy końcowe

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

UZASADNIENIE

W latach 90-tych Unia Europejska przyjęła do realizacji – nadając mu wysoką rangę – program promocji systemów zarządzania środowiskowego (SZŚ), wdrażanych dobrowolnie w przedsiębiorstwach i instytucjach. Służy temu przede wszystkim rozporządzenie (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we

Wspólnocie (EMAS), zwane dalej „rozporządzeniem EMAS”, (Dz. Urz. WE L 114, 24.4.2001), (Eco Management and Audit Scheme – EMAS), będące nowelizacją wcześniejszego rozporządzenia Rady (EEC) nr 1836/93 z dnia 23 czerwca 1993 r., w sprawie dobrowolnego uczestnictwa przedsiębiorstw w Systemie Eko-zarządzania i Audytowania). Rozporządzenie EMAS promuje w przedsiębiorstwach i organizacjach implementację i doskonalenie systemów zarządzania środowiskowego (environmental management systems) zgodnych z Polską Normą PN-EN ISO 14001, ale w swoich wymaganiach wykracza istotnie poza obowiązki wskazane w tym standardzie.

Rozporządzenie EMAS II z 2001 r. znacznie rozszerzyło zakres działalności, do których można stosować reguły EMAS. Zgodnie z jego zapisami w systemie EMAS mogą uczestniczyć nie tylko jednostki gospodarcze czy przemysłowe, ale także inne jednostki, w tym organy administracji, placówki edukacyjne, usługowe o ile oddziałują one w jakikolwiek sposób bezpośredni lub pośredni na środowisko.

Koncepcja SZŚ zakłada taką przebudowę zasad oraz procedur zarządzania procesami wytwórczymi lub świadczeniem usług, a w przypadku systemu EMAS w ogóle zasad funkcjonowania danej jednostki organizacyjnej, aby związane z tym oddziaływanie na środowisko były precyzyjnie identyfikowane oraz eliminowane, a jeżeli jest to niemożliwe, systematycznie ograniczane i kontrolowane w sposób zintegrowany z podstawowymi celami działalności. Wymaga to ustanowienia i praktycznego wdrożenia procedur identyfikacji aspektów środowiskowych, planowania strategicznego i operacyjnego oraz monitorowania działalności (systemowe audyty wewnętrzne i zewnętrzne, śledzenie oddziaływań i ich skutków, ocena realizacji planów i osiągnięcia celów) i przepływu informacji, a także innych pomocniczych procedur i instrukcji, służących sprawnemu funkcjonowaniu

SZŚ. Podstawowym wymaganiem SZŚ jest osiągnięcie systematycznego zmniejszenia oddziaływania na środowisko, poprzez zintegrowanie procesu podejmowania decyzji związanych z korzystaniem ze środowiska i jego ochroną, z ogólnym systemem zarządzania przedsiębiorstwem (jednostką organizacyjną).

Koncepcja EMAS jest generalnie zbieżna z zasadami innych systemów zarządzania środowiskowego, a po wejściu w życie rozporządzenia EMAS została w pełni zintegrowana z zasadami tworzenia i funkcjonowania tego typu systemów opisanych Polską Normą PN-EN ISO 14001 (EMAS wymaga wdrożenia SZŚ zgodnego ze standardem ISO 14001). Rozporządzenie EMAS wykracza poza wymagania określone w normie ISO 14001, bowiem dodatkowo wprowadza wymóg dotyczący upowszechniania wiedzy o osiągnięciach oraz o rezultatach weryfikowania systemu EMAS, poprzez wprowadzenie mechanizmów kontrolnych. Koncepcja EMAS wymaga również od ubiegających się o rejestrację jednostek przestrzegania generalnych zasad:

- utrzymania pełnej zgodności z przepisami prawnymi w sferze ochrony środowiska,
- zapewnienia ciągłej poprawy w sferze ograniczania oddziaływania na środowisko.

Rozporządzenie nr 761/2001 definiuje cele systemu EMAS, jako realizację polityki ekologicznej UE, a także jako:

- poprawę efektów działalności na rzecz środowiska prowadzonej przez jednostki organizacyjne,
- systematyczną, obiektywną i okresową ocenę efektów działalności na rzecz środowiska,
- wymianę informacji i otwarty dialog grup zainteresowanych,
- aktywne zaangażowanie pracowników w działalność na rzecz środowiska.

Rozporządzenie EMAS określa także warunki uczestnictwa w systemie EMAS. Jednostka organizacyjna, która ubiega się o rejestrację, powinna przeprowadzić wstępny przegląd środowiskowy, a następnie wdrożyć system zarządzania środowiskowego (zgodny ze standardem ISO 14001). Powinna także planować i przeprowadzać audyty środowiskowe oraz wydać deklarację środowiskową, potwierdzoną przez weryfikatora. Musi także zapewnić zgodność przeglądu SZŚ, procedur audytów i deklaracji z wymaganiami systemu EMAS. Następnie powinna poddać się weryfikacji na zgodność z wymaganiami EMAS przez uprawnioną osobę (weryfikatora środowiskowego EMAS). Ostatecznie, musi przekazać potwierdzoną, uwierzytelnioną deklarację do kompetentnego organu i opublikować ją (po rejestracji).

Wdrażanie wymagań systemu EMAS w jednostce organizacyjnej:

- zwiększa elastyczność i odpowiedzialność użytkowników środowiska,
- powoduje wzrost świadomości społecznej,
- promuje dążenie do „zapobiegania u źródła” emisjom do środowiska, w miejsce klasycznych rozwiązań typu „końca rury”,
- promuje wprowadzenie w przedsiębiorstwach, zwłaszcza małych i średnich, zasad samokontroli (*self-controlling*) – co jest bardzo korzystne dla państwa,
- ułatwia przedsiębiorstwom – producentom, usługodawcom, udowadnianie ich proekologicznego podejścia.

W skali całego kraju, wdrożenie systemu EMAS powinno przynieść wymierne korzyści, takie jak: systematyczne ograniczenie, zminimalizowanie i kontrolę nad oddziaływaniami na środowisko i jednocześnie poprawę efektywności działań podejmowanych w celu minimalizowania tych oddziaływań.

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, zgodnie z postanowieniami *acquis communautaire*, są aktami prawnymi obowiązującymi bezpośrednio na obszarze całej Unii Europejskiej. Oznacza to, że Państwa Członkowskie nie mogą przenosić ich wiążących postanowień do prawa krajowego. Mogłoby to bowiem prowadzić do konfliktu prawnego, w sytuacjach, gdyby zmiany legislacyjne na poziomie prawa krajowego nie były wprowadzane równoległe ze zmianami prawa unijnego.

Niemniej jednak Państwa Członkowskie zobowiązane są, w odniesieniu do większości rozporządzeń Rady, do tworzenia odpowiednich warunków prawno-instytucjonalnych, umożliwiających praktyczne stosowanie przepisów prawa unijnego w poszczególnych krajach. Działania te obejmują m.in. prawo do ustanawiania lub desygnowania konkretnych instytucji do realizacji postanowień rozporządzeń.

Po szczegółowej analizie obowiązujących w Polsce aktów prawnych oraz rozporządzenia EMAS uznano, że nowelizacja ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska i wydane na jej podstawie akty wykonawcze umożliwią formalno-prawne funkcjonowanie krajowego systemu EMAS, w pełni zgodnego z unijnym. W przygotowanej nowelizacji wprowadzono zmiany w tytule VIII ustawy, który otrzymał brzmienie:

„Tytuł VIII. Programy dostosowawcze i dobrowolne zobowiązania

Dział V – Dobrowolne zobowiązania”

Procedurę konsultacji społecznych i uzgodnień zewnętrznych rozpoczęto w maju br. W związku z uwagami zgłoszonymi przez Rządowe Centrum Legislacji, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, w trakcie roboczego spotkania w dniu 8 sierpnia br. ustalono, że korzystną formą dla inkorporacji do systemu prawa krajowego *acquis communautaire* w zakresie systemu EMAS będzie opracowanie nowej ustawy, regulującej zasady funkcjonowania systemu EMAS w Polsce. Projekt ustawy o systemie eko-zarządzania i audytu

(EMAS) zakłada stworzenie krajowego systemu eko-zarządzania i audytu, stanowiącego przez:

- 1) ministra właściwego do spraw środowiska, jako organ kompetentny,
- 2) wojewodę, jako organ współdziałający z organem kompetentnym,
- 3) Polskie Centrum Akredytacji, jako organ akredytujący,
- 4) Krajową Radę Eko-Zarządzania, jako organ opiniodawczo-doradczy.

W ustawie określa się zakres działania krajowych organów wykonawczych systemu EMAS, delegacje dla aktów wykonawczych precyzują funkcjonowanie systemu.

Założono następujący podział odpowiedzialności w systemie EMAS w Polsce:

– organ kompetentny – organ nadzorujący – minister właściwy do spraw środowiska:

wynika to z ogólnego charakteru systemu EMAS oraz ze struktury administracji publicznej.

Zadaniem ministra będzie:

- prowadzenie krajowej listy zarejestrowanych jednostek organizacyjnych w kraju,
- prowadzenie listy akredytowanych weryfikatorów,
- wymiana informacji z Komisją Europejską i organami systemu EMAS.

– organ współdziałający – Wojewoda – Wydziały Środowiska i Rolnictwa Urzędów Wojewódzkich: koncepcja ustanowienia organów współdziałających – rejestrujących w wojewódzkich wydziałach środowiska jest ściśle związana z założeniem utworzenia centralnego organu kompetentnego. Rozporządzenie EMAS nie wymaga i nie wyklucza tworzenia odrębnych organów rejestrujących. Biorąc jednak pod uwagę istniejący już podział instytucjonalny i administracyjny, zakłada się, że najbardziej adekwatnymi organami rejestrującymi będą wojewodowie

wykorzystujący struktury wydziałów środowiska urzędów wojewódzkich. Przemawia za tym także fakt, że wydziały te funkcjonują w każdym województwie, a więc powołanie organów rejestrujących nie wymagałoby tworzenia od podstaw odrębnych instytucji czy struktur,

- organ akredytujący – Polskie Centrum Akredytacji: (PCA) organ o najodpowiedniejszej strukturze i kompetencjach, posiadający doświadczenie, kompetencje i możliwości do prowadzenia rzetelnej akredytacji, zgodnej z wymogami rozporządzenia EMAS. Pod względem organizacyjnym PCA jest obecnie dobrze przygotowane do prowadzenia akredytacji weryfikatorów instytucjonalnych i rozpoczęcie takiej działalności nie wymaga poważniejszych zmian w procedurach stosowanych przy akredytacjach innego typu. Konieczna jest zmiana przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718, Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1652) poprzez dodanie wyrażenia „lub innego podmiotu przeprowadzającego oceny zgodności lub weryfikacje”. Umożliwi to realizację zadań określonych w Załączniku V rozporządzenia EMAS.

O akredytację w pełnym zakresie będą mogli ubiegać się wyłącznie weryfikatorzy instytucjonalni, natomiast o akredytację w odniesieniu do określonych sektorów (branż) będą mogli ubiegać się weryfikatorzy instytucjonalni, a także indywidualni. Podstawę procesu akredytacji weryfikatorów instytucjonalnych stanowić będzie norma PN-EN 45012. Zadaniem PCA będzie:

- udzielanie akredytacji weryfikatorom,
- rejestrowanie weryfikatorów akredytowanych przez organy akredytujące innych państw wykonujących czynności weryfikacyjne w Polsce,
- kontrolowanie oświadczeń składanych przez weryfikatorów z innych krajów odnośnie do zdolności weryfikacji dokumentów oraz znajomości polskich wymogów prawnych,

- stworzenie systemu nadzoru nad jakością pracy weryfikatorów.
- Krajowa Rada Eko-Zarządzania – powołana przy Ministrze Środowiska, jako organ doradczy i opiniujący w zakresie eko-zarządzania i audytu.

Powyższy podział zadań i kompetencji umożliwi funkcjonowanie krajowego systemu zgodnie z wymogami rozporządzenia EMAS.

W chwili obecnej trudno jest określić koszty funkcjonowania systemu i nakłady pracy koniecznej do zapewnienia realizacji zadań leżących w kompetencjach poszczególnych organów. Zależy to od stopnia zainteresowania jednostek organizacyjnych przystąpieniem do systemu EMAS. Struktura uczestnictwa w systemie EMAS w państwach członkowskich UE jest bardzo zróżnicowana, od kilku organizacji we Francji do kilkuset w Niemczech poprzez kilkadziesiąt w Hiszpanii i Włoszech.

W Polsce około 400 przedsiębiorstw legitymuje się certyfikatem zgodności z wymogami normy PN-ISO 14001, stanowiącej podstawę systemu zarządzania środowiskowego. Szacuje się, że w początkowym – dwuletnim, okresie funkcjonowania systemu EMAS zainteresowanych udziałem byłoby od kilkunastu do 30 jednostek organizacyjnych w skali kraju, co skutkowałoby stosunkowo nieznacznym wzrostem obciążenia w przypadku poszczególnych jednostek dokonujących rejestracji podmiotów w rejestrach wojewódzkich. W 2004 r. muszą być utworzone wszystkie krajowe struktury organizacyjne tworzące system. W chwili obecnej trudno jest określić stopień zainteresowania jednostek rejestracją. Szacuje się, że w początkowym okresie będzie to w skali kraju co najwyżej kilkanaście firm posiadających w chwili obecnej ISO 14001. Obciążenie organów administracji realizacją nowych zadań w skali roku 2004 będzie minimalne, koszty te zostaną sfinansowane w ramach wydatków w budżetach poszczególnych dysponentów. Wzrost obowiązków związanych z funkcjonowaniem systemu w 2005 r. i wysokość środków koniecznych na realizację zadań zostanie oszacowany na podstawie

oceny stopnia zainteresowania jednostek udziałem w systemie EMAS w III kwartale 2004 r.

W Ministerstwie Środowiska, realizującym zadania organu kompetentnego, czyli:

- prowadzącym krajowy rejestr jednostek organizacyjnych zarejestrowanych w systemie i rejestrze weryfikatorów środowiskowych,
- współpracującym z organami systemu europejskiego i
- obsługującym Krajową Radę Eko-Zarządzania,

konieczne będzie utworzenie nowej jednostki organizacyjnej o obsadzie 1,5 etatu. Zakłada się, że zostanie to dokonane w ramach rezerwy na zmiany organizacyjne i nowe zadania ujętej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2004. Podmioty wnioskujące o wpis do systemu EMAS zobowiązane są do wniesienia opłaty rejestracyjnej na rachunek bankowy prowadzony przez wojewodę. Wpływy te są dochodami budżetu państwa, zakłada się, że równoważyłyby one koszty funkcjonowania systemu.

Dla zainicjowania funkcjonowania systemu EMAS w Polsce poza stworzeniem podstaw prawnych i systemowych, niezbędne jest podjęcie szeregu działań instytucjonalnych i popularyzujących, mających na celu przygotowanie jednostek organizacyjnych i zachęcenie jak największej liczby jednostek do podjęcia procedur uzyskania wpisu do systemu EMAS. Realizacja powyższych zadań będzie możliwa dzięki uruchomieniu Programu Pilotażowego finansowanego ze środków PHARE – 05.01. Wdrażanie systemu Zarządzania Środowiskowego (EMAS) w Polsce – o który Ministerstwo Środowiska wnioskowało w 2002 r.

Celem Programu będzie sprawdzenie funkcjonowania przygotowanych struktur organizacyjnych i procedur oraz zarejestrowanie pierwszej grupy, ok. 15 jednostek. Grupą, do której w szczególności adresowany będzie Program Pilotażowy, będą „przedsiębiorstwa o szczególnym, potencjalnym lub rzeczywistym wpływie na środowisko”, a zwłaszcza zakłady podlegające

ustaleniom Dyrektywy Unii Europejskiej nr 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń (tzw. Dyrektywa IPPC) posiadające certyfikat ISO 14001, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz władze środowiskowe na poziomie centralnym i wojewódzkim. W ramach realizacji projektu zakłada się podjęcie następujących działań:

- opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjnych o systemie EMAS wymaganiach i procedurach,
- opracowanie programu akredytacji dla polskich weryfikatorów,
- przygotowanie i wydanie materiałów szkoleniowych i broszury informacyjnej o wymaganiach akredytacyjnych dla polskich kandydatów na weryfikatorów, przygotowanie programu szkoleń,
- przygotowanie materiałów informacyjnych i przeprowadzenie szkoleń dla organów rejestrujących jednostki spełniające wymagania systemu EMAS,
- opracowanie i uruchomienie witryny internetowej prezentującej system EMAS Polsce,
- nabór przedsiębiorstw do pilotowych projektów (z preferencjami dla zakładów podlegających wymogom Dyrektywy IPPC, posiadających certyfikat ISO 14001),
- opracowanie programu promocji systemu EMAS w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw,
- opracowanie systemu zachęt dla jednostek wdrażających system.

Ocena skutków regulacji

Oddziaływanie w obszarze ochrona środowiska i zdrowie ludzi

Regulacje powyższej ustawy wprowadzają do polskiego prawodawstwa system zarządzania środowiskowego (SZŚ) zgodny z funkcjonującym w państwach Unii Europejskiej systemem EMAS, rozporządzenie (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczające dobrowolny udział

organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS), (Dz. Urz. WE L 114, 24.4.2001). (Eco Management and Audit Scheme –EMAS).

Koncepcja zarządzania środowiskowego zakłada taką przebudowę zasad oraz procedur zarządzania procesami wytwórczymi lub świadczeniem usług, a w przypadku systemu EMAS w ogóle zasad funkcjonowania danej jednostki organizacyjnej, aby związane z tym oddziaływania na środowisko były precyzyjnie identyfikowane oraz eliminowane, a jeżeli jest to niemożliwe, systematycznie ograniczane i kontrolowane w sposób zintegrowany z podstawowymi celami działalności. Wymaga to ustanowienia i praktycznego wdrożenia procedur identyfikacji aspektów środowiskowych, planowania strategicznego i operacyjnego oraz monitorowania działalności i przepływu informacji, a także innych pomocniczych procedur i instrukcji, służących sprawnemu funkcjonowaniu systemu zarządzania środowiskowego – SZŚ. Podstawowym wymaganie SZŚ jest osiągnięcie systematycznego zmniejszenia oddziaływania na środowisko, poprzez zintegrowanie procesu podejmowania decyzji związanych z ochroną środowiska z ogólnym systemem zarządzania przedsiębiorstwem (jednostką organizacyjną).

Wprowadzenie SZŚ będzie w każdym przypadku skutkowało zmniejszeniem oddziaływania na środowisko, a tym samym na zdrowie ludzi. W skali całego kraju, wdrożenie systemu EMAS powinno przynieść wymierne korzyści, jak: systematyczne ograniczenie, zminimalizowanie i kontrola nad oddziaływaniami na środowisko i jednocześnie poprawę efektywności działań podejmowanych w celu minimalizowania tych oddziaływań.

Podmioty zainteresowane regulacją

SZŚ jest systemem dobrowolnym, może być wprowadzony w każdej jednostce organizacyjnej, zarówno w sektorze gospodarczym, usługowym jak i administracyjnym. Nakłady związane z wprowadzeniem systemu i rejestracją stanowią ułamkową część kosztów funkcjonowania, rekompensują ją zyski z tytułu optymalizacji działalności, zmniejszenia oddziaływania na środowisko i poprawy wizerunku firmy. Społeczeństwo odniesie korzyści dzięki zmniejszeniu skali oddziaływania na środowisko oraz uzyskania wiarygodnej informacji o jednostce organizacyjnej.

Koszty administracyjne związane z funkcjonowaniem systemu będą rekompensowane ponoszeniem opłat przez podmioty zainteresowane rejestracją.

1. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy był prezentowany i omawiany w trakcie realizacji przez Ministerstwo Środowiska w 2002 r. Programu Pilotażowego dotyczącego wdrożenia w Polsce systemu EMAS. W seminariach, w ramach których szczegółowo przedstawiono zasady funkcjonowania i wymogi systemu EMAS, uczestniczyli przedstawiciele sektora gospodarczego, usługowego i administracji szczebla wojewódzkiego. Ponadto w ramach procedur legislacyjnych projekt ustawy był opiniowany przez wojewodów, został także

umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (<http://www.mos.gov.pl>) oraz skierowany do opinii partnerów społecznych uczestniczących w procedurach legislacyjnych (zał. 1). Zgłoszono nieliczne uwagi o charakterze redakcyjnym i porządkowym, które zostały uwzględnione.

2. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora przedsiębiorstw

Regulacja ta zakładając dobrowolność przystąpienia do systemu, praktycznie nie będzie miała wpływu na dochody i wydatki sektora przedsiębiorstw. Świadectwo rejestracji w systemie EMAS poprawia wizerunek ekologiczny, zwiększa wiarygodność oraz stanowi istotny atut w zakresie konkurencyjności rynkowej, jest perspektywiczną inwestycją na rzecz rozwoju firmy.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Zakłada się samofinansowanie systemu, opłaty wnoszone przez zainteresowane podmioty pokryją koszty administrowania systemem. W pierwszym okresie wdrażania systemu EMAS wydaje się celowe rozważenie możliwości dofinansowania kosztów związanych z rejestracją organizacji z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w ramach środków pomocowych UE. Realizacja programu PHARE – 05.01. Wdrażanie systemu Zarządzania Środowiskowego (EMAS) w Polsce – umożliwi w znaczącym stopniu sfinansowanie działań inicjujących funkcjonowanie krajowego systemu EMAS i jego promocji.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wprowadzenie systemu EMAS zwiększy zapotrzebowanie na usługi audytorskie w zakresie systemów zarządzania środowiskowego.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wprowadzenie możliwości rejestracji w systemie EMAS zrówna możliwości krajowych podmiotów gospodarczych z podmiotami z Unii Europejskiej, w aspekcie proekologicznej działalności i wizerunku firmy. W skali rynku wewnętrznego świadectwo rejestracji w systemie EMAS będzie dodatkowym aspektem konkurencyjności.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Brak wpływu.

1. Państwowa Rada Ochrony Środowiska
2. Państwowa Rada Ochrony Przyrody
3. Liga Ochrony Przyrody
4. Polska Akademia Nauk
5. NSZZ „Solidarność”
6. OPZZ
7. Krajowa Rada Izb Rolniczych
8. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
9. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
10. Konfederacja Pracodawców Polskich
11. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
12. Związek Miast Polskich
13. Krajowa Izba Gospodarcza
14. Stowarzyszenie Forum ISO 14000
15. Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
16. Instytut Ochrony Środowiska
17. Instytut na Rzecz Ekorozwoju
18. Główny Instytut Górnictwa
19. Polski Klub Ekologiczny
20. Naczelna Organizacja Techniczna
21. Biuro Wspierania Lobbying Ekologicznego
22. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „Pro Natura”
23. Centrum Prawa Ekologicznego
24. Polska Zielona Sieć

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER
Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH- 3837 /03/DPE-mw

Warszawa, 18.11. 2003 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS), z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedstawionym projektem ustawy o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS) (pismo nr RM-10-196-03), pragnę wyrazić następującą opinię:

- I. Celem projektowanych regulacji jest dostosowanie polskich przepisów w dziedzinie ochrony środowiska do wymogów prawa wspólnotowego, wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 761/2001 z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie umożliwiania dobrowolnego uczestnictwa organizacji we wspólnotowym systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS) (Dz. Urz. WE nr L 114, 24.4.2001).
- II. W związku z faktem, iż przedłożony projekt ustawy zawiera przepisy, mające na celu wykonanie postanowień Rozporządzenia nr 761/2001, pragnę na wstępie zgłosić kilka uwag dotyczących implementacji rozporządzeń. Zgodnie z art. 249 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską rozporządzenie ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Europejski Trybunał Sprawiedliwości dokonał w serii orzeczeń interpretacji tego zapisu, wywodząc z niego m.in. zasadę, iż treść rozporządzenia nie może być precyzowana w przepisach prawa krajowego. Implikuje to zakaz podejmowania przez państwa członkowskie działań implementacyjnych, których przedmiotem

byłaby zmiana znaczenia lub uzupełnienie przepisów rozporządzenia. Zakazane jest zasadniczo powtarzanie treści rozporządzenia w przepisach prawa krajowego państw członkowskich. Wydanie przepisów krajowych w celu implementacji rozporządzenia jest, natomiast konieczne, gdy zobowiązanie do wydania takich przepisów zawiera samo rozporządzenie. W związku z tym, w celu prawidłowego wykonania rozporządzenia, nie naruszając zakazów sformułowanych przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, należy dokonywać oceny każdego z przepisów rozporządzenia z osobna.

- III. Rozporządzenie nr 761/2001 stwarza ramy prawne dla wspólnotowego systemu ek zarzadzania i audytu (EMAS), którego celem jest promowanie poprawy zarzadzania aspektami środowiskowymi działalności „organizacji”, rozumianych jako ogół podmiotów działających w szeroko pojętym obrocie (szczegółowa definicja „organizacji” znajduje się w art. 2 lit. (s) rozporządzenia). System oparty został na zasadzie dobrowolności oraz otwartości dla wszystkich podmiotów, które spełniają przewidziane w rozporządzeniu kryteria. Prawo wynikające z uczestnictwa w systemie to prawo do używania ekologicznego logo EMAS obok swojej nazwy lub nazwy handlowej (firmy). Stworzenie dodatkowych zachęt dla uczestnictwa w EMAS leży w gestii państw członkowskich (art. 11 rozporządzenia).
- IV. Rozporządzenie określa przesłanki materialne (art. 3 rozporządzenia) i formalne (art. 6 rozporządzenia) rejestracji organizacji w systemie EMAS, przesłanki odmowy rejestracji, zawieszenia lub usunięcia z rejestru, kwestie związane z używaniem logo EMAS, jak również kwestie systemu akredytacji weryfikatorów środowiskowych, którzy będą sprawdzać czy organizacja spełnia przesłanki materialne uczestniczenia w EMAS. Rozporządzenie nie tworzy jednak systemu akredytacji. Wyznaczając kilka kryteriów, jakie musi on spełniać, nakłada obowiązek utworzenia tego systemu na państwa członkowskie (art. 4 w zw. z załącznikiem V do rozporządzenia). Również na państwach członkowskich spoczywa obowiązek wyznaczenia kompetentnego organu, który będzie się zajmować rejestracją organizacji (art. 5 rozporządzenia).
- V. Przesłanki, które musi spełnić organizacja aby zostać zarejestrowana w ramach systemu EMAS to m.in. przeprowadzanie przeglądu środowiskowego swoich działań, wdrożenie systemu zarzadzania środowiskowego, przeprowadzanie audytu środowiskowego, przygotowanie oświadczenia środowiskowego, przy czym przegląd środowiskowy, system zarzadzania, procedura audytu oraz oświadczenie środowiskowe powinny zostać przebadane przez weryfikatora środowiskowego pod kątem ich zgodności z przepisami przedmiotowego rozporządzenia.

VI. Przepisy projektowanej ustawy, są przepisami służącymi wykonaniu przedmiotowego rozporządzenia w zakresie następujących artykułów: art. 4 przedmiotowego rozporządzenia (system akredytacyjny weryfikatorów środowiskowych) – art. 6 projektowanej ustawy, art. 5 przedmiotowego rozporządzenia (wyznaczenie kompetentnego organu odpowiedzialnego za rejestrację organizacji w ramach EMAS) – art. 3 pkt 1 oraz art. 4 projektowanej ustawy, art. 7 przedmiotowego rozporządzenia (lista weryfikatorów środowiskowych prowadzona przez organ akredytujący, lista organizacji zarejestrowanych prowadzona przez kompetentny organ rejestrowy) - art. 4 projektowanej ustawy, art. 11 przedmiotowego rozporządzenia (działania podejmowane w celu zachęcania organizacji do uczestnictwa w EMAS) – art. 7 ust. 1 oraz ust. 5 projektowanej ustawy oraz art. 16 przedmiotowego rozporządzenia (koszty i opłaty) – art. 8 projektowanej ustawy.

W konkluzji pragnę stwierdzić, iż projekt ustawy o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS) jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Czesław Śleziak
Minister Środowiska

UZASADNIENIE DOSTOSOWAWCZEGO CHARAKTERU PROJEKTU USTAWY O SYSTEMIE EKO-ZARZĄDZANIA I AUDYTU (EMAS)

Celem projektowanej regulacji jest dostosowanie polskich przepisów w dziedzinie ochrony środowiska do wymogów prawa wspólnotowego, wynikających z Rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz. Urz. WE nr L 114, 24.4.2001).

Zgodnie z art. 249 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską rozporządzenie ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Europejski Trybunał Sprawiedliwości dokonał w serii orzeczeń interpretacji tego zapisu, wywodząc z niego m.in. zasadę, iż treść rozporządzenia nie może być precyzowana w przepisach prawa krajowego. Implikuje to zakaz podejmowania przez państwa członkowskie działań implementacyjnych, których przedmiotem byłaby zmiana znaczenia lub uzupełnienie przepisów rozporządzenia. Zakazane jest zasadniczo powtarzanie treści rozporządzenia w przepisach prawa krajowego państw członkowskich. Wydanie przepisów krajowych w celu implementacji rozporządzenia jest, natomiast konieczne, gdy zobowiązanie do wydania takich przepisów zawiera samo rozporządzenie.

Rozporządzenie nr 761/2001 stwarza ramy prawne dla wspólnotowego systemu eko-zarządzania i audytu (EMAS), którego celem jest promowanie poprawy zarządzania aspektami środowiskowymi działalności „organizacji”, rozumianych jako ogół podmiotów działających w szeroko pojętym obrocie (szczegółowa definicja „organizacji” znajduje się w art. 2 lit. (s) rozporządzenia). System oparty został na zasadzie dobrowolności oraz otwartości dla wszystkich podmiotów, które spełniają przewidziane w rozporządzeniu kryteria. Prawo wynikające z uczestnictwa w systemie to prawo do używania ekologicznego logo EMAS obok swojej nazwy lub nazwy handlowej (firmy). Stworzenie dodatkowych zachęt dla uczestnictwa w EMAS leży w gestii państw członkowskich (art. 11 rozporządzenia).

Rozporządzenie określa przesłanki materialne (art. 3 rozporządzenia) i formalne (art. 6 rozporządzenia) rejestracji organizacji w systemie EMAS, przesłanki odmowy rejestracji, zawieszenia lub usunięcia z rejestru, kwestie związane z używaniem logo EMAS, jak również

kwestie systemu akredytacji weryfikatorów środowiskowych, którzy będą sprawdzać czy organizacja spełnia przesłanki materialne uczestniczenia w EMAS. Rozporządzenie nie tworzy jednak systemu akredytacji. Wyznaczając kilka kryteriów, jakie musi on spełniać, nakłada obowiązek utworzenia tego systemu na państwa członkowskie (art. 4 w zw. z załącznikiem V do rozporządzenia). Również na państwach członkowskich spoczywa obowiązek wyznaczenia kompetentnego organu, który będzie się zajmował rejestracją organizacji (art. 5 rozporządzenia).

Przesłanki, które musi spełnić organizacja aby zostać zarejestrowana w ramach systemu EMAS to m.in. przeprowadzanie przeglądu środowiskowego swoich działań, wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego, przeprowadzanie audytu środowiskowego, przygotowanie oświadczenia środowiskowego, przy czym przegląd środowiskowy, system zarządzania, procedura audytu oraz oświadczenie środowiskowe powinny zostać przebadane przez weryfikatora środowiskowego pod kątem ich zgodności z przepisami przedmiotowego rozporządzenia.

Przepisy projektowanej ustawy, są przepisami służącymi wykonaniu przedmiotowego rozporządzenia w zakresie następujących artykułów:

- art. 4 przedmiotowego rozporządzenia (system akredytacyjny weryfikatorów środowiskowych) – art. 6 projektowanej ustawy,
- art. 5 przedmiotowego rozporządzenia (wyznaczenie kompetentnego organu odpowiedzialnego za rejestrację organizacji w ramach EMAS) – art. 3 pkt 1 oraz art. 4 projektowanej ustawy,
- art. 7 przedmiotowego rozporządzenia (lista weryfikatorów środowiskowych prowadzona przez organ akredytujący, lista organizacji zarejestrowanych prowadzona przez kompetentny organ rejestrowy) - art. 4 projektowanej ustawy,
- art. 11 przedmiotowego rozporządzenia (działania podejmowane w celu zachęcania organizacji do uczestnictwa w EMAS) – art. 7 ust. 1 oraz ust. 5 projektowanej ustawy oraz
- art. 16 przedmiotowego rozporządzenia (koszty i opłaty) – art. 8 projektowanej ustawy.

W świetle powyższych uwag, należy uznać przedmiotowy projekt za dostosowujący prawo polskie do przepisów wspólnotowych, wynikających z Rozporządzenia 761/2001.

**Tabela zgodności Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego
i Rady Nr 761/2001 z dnia 19 marca 2001 roku, dopuszczającego
dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania
środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS)
(DZ. Urz. WE Nr L 114, 24.4.2001)**

Rozporządzenie EMAS	Ustawa <i>projekt</i> o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)
Art. 4 – Państwa Członkowskie ustanawiają system akredytacji niezależnych weryfikatorów środowiskowych oraz system nadzoru nad ich działaniami.	Art. 4 ust. 4 – zobowiązuje ministra właściwego do spraw środowiska do prowadzenia rejestru weryfikatorów środowiskowych Art. 9 – wprowadza zmiany w ustawie o systemie oceny zgodności w zakresie działania weryfikatorów środowiskowych i ich oceny
Art. 5 ust. 1 – Państwo Członkowskie ustanawia właściwy organ odpowiedzialny za wykonywanie zadań określonych rozporządzeniem EMAS	Art. 3 pkt. 1 – ustanawia ministra właściwego do spraw środowiska organem kompetentnym w rozumieniu rozporządzenia EMAS

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 761/2001

PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 19 marca 2001 r.

dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno - Społecznego²,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu³, w świetle wspólnego tekstu zatwierdzonego przez komitet pojednawczy 20 grudnia 2000 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Art. 2 Traktatu stanowi, że jednym z zadań Wspólnoty jest wspieranie w całej Wspólnocie stałego rozwoju oraz, że rezolucja z 1 lutego 1993 r.⁴ podkreśla znaczenie takiego stałego rozwoju.
- 2) Program „Ku trwałemu rozwojowi”, przedstawiony przez Komisję i zatwierdzony w odniesieniu do jego ogólnych rozwiązań uchwałą z dnia 1 lutego 1993 r, podkreśla rolę i obowiązki organizacji, zarówno w umacnianiu gospodarki jak i ochronie środowiska w całej Wspólnocie.
- 3) Program „Ku trwałemu rozwojowi” wzywa do rozszerzenia zakresu instrumentów w dziedzinie ochrony środowiska oraz do wykorzystywania mechanizmów rynkowych w celu zobowiązania organizacji do przyjęcia w tej dziedzinie podejścia aktywnego wykraczającego poza zapewnienie zgodności ze wszystkimi odpowiednimi wymaganiami regulacji odnoszących się do środowiska.
- 4) Komisja powinna wspierać spójność instrumentów prawnych w dziedzinie ochrony środowiska przygotowywanych na szczeblu wspólnotowym
- 5) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1836/93 z dnia 29 czerwca 1993 r. dopuszczające dobrowolny udział przedsiębiorstw sektora przemysłowego w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie⁵ wykazało swoją skuteczność we wspieraniu doskonalenia efektów działalności środowiskowej przemysłu .
- 6) Doświadczenie zdobyte podczas wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1836/93 powinno być wykorzystane do zwiększania zdolności systemu zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS) w celu doskonalenia ogólnych efektów działalności środowiskowej organizacji.

¹ Dz.U. C 400 z 22.12.1998, str. 7 oraz Dz.U. C 212 E z 25.7.2000, str. 1.

² Dz.U. C 209 z 22.7.1999, str. 43.

³ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 15 kwietnia 1999 r. (Dz.U. C 219 z 30.7.1999, str. 385), potwierdzona w dniu 6 maja 1999 r. (Dz.U. C 279 z 1.10.1999, str. 253), wspólne stanowisko Rady z dnia 28 lutego 2000 r. (Dz.U. C 128 z 8.5.2000, str. 1), decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2000 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich). Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 lutego 2001 r. i decyzja Rady z dnia 12 lutego 2001 r.

⁴ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów Państw Członkowskich, zebranych w Radzie 1 lutego 1993 r. w sprawie polityki i działań Wspólnoty w zakresie środowiska naturalnego oraz zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 138 z 17.5.1993, str. 1).

⁵ Dz.U. L 168 z 10.7.1993, str. 1.

- 7) EMAS powinien być udostępniony wszystkim organizacjom mającym wpływ na środowisko, dostarczając im środków do kierowania tymi wpływami i poprawy ich ogólnych efektów działalności środowiskowej.
- 8) Zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, określonych w art. 5 Traktatu, skuteczność EMAS w przyczynianiu się do poprawy efektów działalności środowiskowej europejskich organizacji łatwiej osiągnąć na szczeblu wspólnotowym. Niniejsze rozporządzenie ogranicza się do zapewnienia jednakowego wykonania EMAS w całej Wspólnocie poprzez określenie wspólnych reguł, procedur i zasadniczych wymogów dotyczących EMAS, podczas gdy środki, które mogą być odpowiednio wykonane na szczeblu krajowym, są pozostawione w gestii Państw Członkowskich.
- 9) Organizacje powinny być zachęcane do dobrowolnego uczestnictwa w EMAS, które może im przynieść wartość dodaną w kategoriach kontroli prawnej, redukcji kosztów i wizerunku publicznego.
- 10) Ważne jest, aby małe i średnie przedsiębiorstwa uczestniczyły w EMAS, a ich udział powinien być wspierany przez ułatwienie dostępu do informacji, do istniejących funduszy wsparcia i do instytucji publicznych oraz poprzez ustanowienie lub wspieranie działań w zakresie pomocy technicznej.
- 11) Informacje dostarczane przez Państwa Członkowskie powinny być wykorzystane przez Komisję do oceny zapotrzebowania na opracowanie szczególnych środków, mających na celu zwiększenie udziału w EMAS organizacji, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw.
- 12) Przejrzystość i wiarygodność organizacji wdrażających systemy zarządzania środowiskowego są większe, jeżeli ich system zarządzania, program audytu oraz deklaracja środowiskowa są poddawane badaniu w celu sprawdzenia, czy spełniają odpowiednie wymagania niniejszego rozporządzenia oraz, jeżeli deklaracja środowiskowa i jej późniejsze aktualizacje są zatwierdzone przez akredytowanych weryfikatorów środowiskowych.
- 13) Dlatego też konieczne jest zapewnienie i stałe podnoszenie kwalifikacji weryfikatorów środowiskowych poprzez zapewnienie niezależnego i neutralnego systemu akredytacji, szkolenia i właściwego nadzoru ich działalności w celu zagwarantowania pełnej wiarygodności EMAS. W tym celu należy ustanowić ścisłą współpracę między krajowymi organami akredytującymi.
- 14) Należy zachęcać organizacje do opracowywania i powszechnego udostępniania okresowych deklaracji środowiskowych dostarczających opinii publicznej i innym zainteresowanym stronom informacji o ich działalności środowiskowej
- 15) Państwa Członkowskie mogą tworzyć mechanizmy zachęcające organizacje do uczestnictwa w EMAS.
- 16) Komisja powinna zapewnić krajom kandydującym pomoc techniczną w stworzeniu struktur niezbędnych do stosowania EMAS.
- 17) Dodatkowo, do ogólnych wymagań dotyczących systemu zarządzania środowiskowego, EMAS kładzie szczególny nacisk na następujące elementy: zgodność z prawem, doskonalenie efektów działalności środowiskowej, a także na zewnętrzną komunikację i zaangażowanie pracowników.
- 18) Komisja powinna dostosować załączniki do niniejszego rozporządzenia, za wyjątkiem załącznika V, uznać europejskie i międzynarodowe normy dotyczące zagadnień ochrony środowiska mające znaczenie dla EMAS oraz ustanowić wytyczne we współpracy z zainteresowanymi stronami EMAS, w celu zapewnienia konsekwentnego wdrożenia wymagań EMAS we wszystkich Państwach Członkowskich. Opracowując wytyczne Komisja powinna wziąć pod uwagę wspólnotową politykę ochrony środowiska oraz, w szczególności tam, gdzie jest to stosowne, wspólnotowe prawodawstwo, jak również zobowiązania międzynarodowe.
- 19) Środki niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia należy przyjąć zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r., ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁶.

⁶ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

- 20) Niniejsze rozporządzenie powinno zostać poddane przeglądowi, w stosownym przypadku, w świetle doświadczenia uzyskanego po pewnym okresie jego działania.
- 21) Instytucje europejskie powinny dołożyć starań w celu przyjęcia zasad ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.
- 22) Niniejsze rozporządzenie przejmuje i zastępuje rozporządzenie (EWG) 1836/93, które w związku z tym powinno zostać uchylone,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

System zarządzania środowiskowego i audytu oraz jego cele

1. Ustanawia się wspólnotowy system zarządzania środowiskowego i audytu, dopuszczający dobrowolny udział organizacji, zwany dalej EMAS, służący ocenie i doskonaleniu efektów działalności środowiskowej organizacji oraz dostarczaniu odpowiednich informacji opinii publicznej i innym zainteresowanym stronom.
2. Celem EMAS jest wspieranie ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej organizacji poprzez:
 - a) stworzenie i wdrażanie przez organizacje systemów zarządzania środowiskowego opisanych w załączniku I;
 - b) systematyczną, obiektywną i okresową ocenę efektów działalności takich systemów, opisanych w załączniku I;
 - c) dostarczanie informacji o efektach działalności środowiskowej oraz prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami;
 - d) aktywne zaangażowanie pracowników organizacji oraz właściwe szkolenia podstawowe i specjalistyczne, które umożliwią aktywne uczestnictwo w realizacji zadań, wymienionych w lit. a). Przedstawiciele pracowników są również włączeni, jeśli pracownicy wyrażą takie życzenie.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia:

- a) „polityka środowiskowa” oznacza ogólne cele i zasady działania organizacji w odniesieniu do środowiska, w tym przestrzeganie wszelkich odpowiednich wymagań prawnych dotyczących środowiska, a także zobowiązanie do ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej; polityka środowiskowa tworzy ramy do ustalania i weryfikacji celów i zadań środowiskowych ;
- b) „ciągłe doskonalenie efektów działalności środowiskowej” oznacza proces poprawy, z roku na rok, wymiernych efektów działania systemu zarządzania środowiskowego związanych z prowadzonym przez organizację zarządzaniem swymi istotnymi aspektami środowiskowymi, opartym na polityce środowiskowej, celach i zadaniach; poprawa wyników nie musi następować we wszystkich sferach działalności równocześnie;
- c) „efekty działalności środowiskowej” oznaczają wyniki prowadzonego przez organizację zarządzania jej aspektami środowiskowymi;
- d) „zapobieganie zanieczyszczeniom” oznacza stosowanie procesów, sposobów

postępowania, materiałów lub wyrobów, które pozwalają na unikanie, zmniejszenie lub kontrolę zanieczyszczenia, do których można włączyć recykling, oczyszczanie, zmiany w procesach, mechanizmy kontroli, racjonalne wykorzystywanie zasobów i stosowanie materiałów zastępczych;

- e) „przeгляд środowiskowy“ oznacza wstępną kompleksową analizę zagadnień związanych ze środowiskiem, i wpływów na środowisko oraz efektów działalności środowiskowej związanych z działaniami organizacji (załącznik VII);
- f) „aspekt środowiskowy” oznacza element działań organizacji, jej wyrobów lub usług, który może wzajemnie oddziaływać ze środowiskiem (załącznik VI); znaczący aspekt środowiskowy oznacza aspekt środowiskowy, który ma lub może mieć znaczący wpływ na środowisko;
- g) „wpływ na środowisko” oznacza każdą zmianę w środowisku, zarówno niekorzystną, jak i korzystną, która w całości lub częściowo jest spowodowana działaniami organizacji, jej wyrobów lub usług;
- h) „program środowiskowy” oznacza opis działań (odpowiedzialności i środki), podjętych lub zaplanowanych dla osiągnięcia środowiskowych celów i zadań wraz z określeniem terminów ich osiągnięcia;
- i) „cel środowiskowy“ oznacza ogólny cel w zakresie ochrony środowiska wynikający z polityki środowiskowej, który organizacja ustaliła do osiągnięcia, i który jest określony ilościowo, tam gdzie jest to możliwe;
- j) „zadanie środowiskowe” oznacza szczegółowe wymaganie dotyczące efektów działalności środowiskowej, wyrażane ilościowo zawsze gdy jest to możliwe, mające zastosowanie do organizacji albo jej części, wynikające z celów środowiskowych, które należy określić oraz zrealizować tych aby osiągnąć te cele.
- k) „system zarządzania środowiskowego” oznacza część ogólnego systemu zarządzania, która obejmuje strukturę organizacyjną, planowanie, odpowiedzialności, zasady postępowania, procedury, procesy i środki służące rozwijaniu, wykonywaniu, osiągnięciu, przeglądaniu i utrzymaniu polityki środowiskowej;
- l) „audyt środowiskowy” oznacza narzędzie zarządzania obejmujące systematyczną, udokumentowaną, okresową i obiektywną ocenę efektów działalności organizacji, systemu zarządzania i procesów służących ochronie środowiska, w celu:
 - (i) ułatwienia kontroli zarządczej praktyk mogących wywierać wpływ na środowisko;
 - (ii) oceny zgodności z polityką środowiskową, w tym z celami i zadaniami środowiskowymi organizacji (załącznik II);
- m) „cykl audytu” oznacza okres czasu, w którym wszystkie działania organizacji poddaje się audytowi (załącznik II);
- n) „audytor” oznacza osobę fizyczną lub zespół osób należących do personelu organizacji lub zewnętrzny wobec organizacji, działających w imieniu najwyższego kierownictwa organizacji, posiadających - indywidualnie lub zbiorowo - kompetencje określone w załączniku II, pkt 2.4 oraz wystarczającą niezależność w zakresie kontrolowanych działań, aby dokonać obiektywnej oceny;
- o) „deklaracja środowiskowa” oznacza informacje, wyszczególnione w załączniku III, pkt 3.2 lit. a)-g);
- p) „zainteresowana strona” oznacza osobę fizyczną lub grupę osób, w tym organy władzy, związaną z efektami działalności środowiskowej organizacji, albo na którą mają wpływ efekty tej działalności;
- q) „weryfikator środowiskowy” oznacza każdą osobę lub organizację niezależną od weryfikowanej organizacji, która uzyskała akredytację zgodnie z warunkami i procedurami określonymi w art. 4;
- r) „system akredytacji” oznacza system akredytacji i nadzoru weryfikatorów środowiskowych, prowadzony przez bezstronną instytucję lub organizację wyznaczoną lub utworzoną przez Państwo Członkowskie

(organ akredytujący), posiadającą wystarczające zasoby i kompetencje oraz właściwe procedury umożliwiające wykonywanie funkcji określonych dla tego systemu niniejszym rozporządzeniem;

- s) „organizacja” oznacza spółkę, korporację, firmę, przedsiębiorstwo, organ lub instytucję albo jakąkolwiek ich część lub kombinację, posiadającą osobowość prawną lub nie, prawa publicznego lub prywatnego, o własnych służbach i administracji;

Podmiot, który ma zostać zarejestrowany jako organizacja w ramach EMAS jest uzgodniony z weryfikatorem środowiskowym oraz, w stosownych przypadkach, z właściwymi organami, z uwzględnieniem wytycznych Komisji, ustanowionych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, jednak nie przekracza granic jednego Państwa Członkowskiego. Najmniejszym podmiotem, który może zostać wzięty pod uwagę jest obiekt. W wyjątkowych okolicznościach określonych przez Komisję zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, podmiot rozważany do rejestracji w ramach EMAS może być mniejszy od obiektu, np. jednostka pełniąca własne funkcje.

- t) „obiekt” oznacza cały grunt na geograficznie wydzielonym obszarze, podlegający kontroli zarządczej organizacji, obejmującej działania, wyroby i usługi, łącznie z całą infrastrukturą, wyposażeniem i materiałami;

- u) „właściwe organy” oznaczają krajowe, regionalne lub lokalne organy wyznaczone przez Państwa Członkowskie zgodnie z art. 5 do wykonywania zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 3

Udział w EMAS

1. EMAS jest systemem otwartym dla wszystkich organizacji, które zamierzają poprawić efekty działalności środowiskowej.

2. Aby organizacja została zarejestrowana w EMAS musi ona:

- a) Prowadzić przegląd środowiskowy swoich działań, wyrobów i usług, zgodnie z załącznikiem VII i w odniesieniu do zagadnień wymienionych w załączniku VI, oraz, w świetle ustaleń tego przeglądu, wdrożyć system zarządzania środowiskowego obejmujący wszystkie wymagania określone w załączniku I, w szczególności zapewnienie zgodności z właściwymi przepisami z zakresu ochrony środowiska.

Jednakże organizacje posiadające certyfikowany system zarządzania środowiskowego, uznany zgodnie z wymaganiami art. 9, przystępując do wdrażania systemu EMAS nie muszą przeprowadzać formalnego przeglądu środowiskowego, jeśli informacje niezbędne dla identyfikacji i oceny aspektów środowiskowych, określonych w załączniku VI, dostępne są w certyfikowanym systemie zarządzania środowiskowego.

- b) przeprowadzić lub spowodować przeprowadzenie audytu środowiskowego zgodnie z wymaganiami wymienionymi w załączniku II. Celem audytu jest ocena efektów działalności środowiskowej organizacji;
- c) przygotować, zgodnie z załącznikiem III pkt. 3.2, deklarację środowiskową. Deklaracja taka ma zwracać szczególną uwagę na wyniki osiągnięte przez organizację w trakcie realizacji jej celów i zadań środowiskowych oraz na wymóg ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej, a także na uwzględnienie potrzeb zainteresowanych stron w zakresie informacji;
- d) posiadać skontrolowany przegląd środowiskowy, w stosownym przypadku, system zarządzania, procedurę audytu i deklarację środowiskową, w celu sprawdzenia, czy spełniają one właściwe wymagania niniejszego rozporządzenia, a także uzyskać zatwierdzenie deklaracji środowiskowej przez weryfikatora środowiskowego w celu zapewnienia jej zgodności z wymogami załącznika III;
- e) przesłać zatwierdzoną deklarację środowiskową właściwemu organowi Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się organizacja starająca się o rejestrację oraz udostępnić deklarację opinii publicznej po dokonaniu rejestracji.

3. W celu utrzymania uczestnictwa w systemie EMAS organizacja musi:
 - a) posiadać zweryfikowany system zarządzania środowiskowego i program audytu zgodnie z wymaganiami załącznika V pkt. 5.6;
 - b) przysyłać niezbędne, roczne, zatwierdzone aktualizacje deklaracji środowiskowej do właściwego organu oraz udostępniać je opinii publicznej. Odstępstwa w zakresie częstotliwości wykonywania aktualizacji deklaracji możliwe są w okolicznościach ustanowionych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2. Dotyczy to w szczególności małych organizacji i małych przedsiębiorstw, zgodnie z zaleceniem Komisji 96/280/WE⁷ i przypadków, gdy nie występuje zmiana operacyjna w systemie zarządzania środowiskowego.

Artykuł 4

System akredytacji

1. Państwa Członkowskie ustanawiają system akredytacji niezależnych weryfikatorów środowiskowych oraz system nadzoru nad ich działaniami. W tym celu Państwa Członkowskie mogą wykorzystywać istniejące instytucje akredytujące lub właściwe organy określone w art. 5 albo powołać inny organ o właściwym statusie.

Państwa Członkowskie zapewniają, że skład tych systemów daje gwarancję ich niezależności i neutralności w realizacji powierzonych im zadań.

2. Państwa Członkowskie zapewnią pełne funkcjonowanie systemów w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Podczas tworzenia i kierowania systemami akredytacji Państwa Członkowskie dokonują stosownych konsultacji z zaangażowanymi stronami.

4. Akredytacja weryfikatorów środowiskowych i nadzór nad ich działalnością są zgodne z wymaganiami określonymi w załączniku V.

5. Weryfikatorzy środowiskowi, akredytowani w jednym z Państw Członkowskich mogą prowadzić działalność weryfikacyjną w każdym innym Państwie Członkowskim, zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w załączniku V. Państwo Członkowskie, w którym prowadzona jest działalność weryfikacyjna powiadamiane jest o jej rozpoczęciu, a czynność ta jest przedmiotem nadzoru ze strony systemu akredytacji tego Państwa.

6. Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o środkach podjętych na mocy niniejszego artykułu oraz o stosownych zmianach w strukturze i procedurach systemu akredytacji.

7. Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, Komisja wspiera współpracę między Państwami Członkowskimi, w szczególności w celu uniknięcia niezgodności między załącznikiem V a kryteriami, warunkami i procedurami stosowanymi przez krajowe organy akredytujące do celów akredytacji i nadzoru weryfikatorów środowiskowych tak, aby zapewnić jednolity poziom kwalifikacji weryfikatorów środowiskowych.

8. Organy akredytujące powołują forum, w skład którego wchodzi wszystkie organy akredytujące. Forum ma na celu dostarczanie Komisji informacji i środków umożliwiających wypełnienie przez nią zobowiązania na mocy ust. 7. Forum zbiera się przynajmniej raz do roku, w obecności przedstawiciela Komisji.

W stosownym przypadku forum opracowuje wytyczne w zakresie akredytacji, kompetencji i nadzoru weryfikatorów środowiskowych. Opracowane dokumenty zawierające wytyczne podlegają procedurze przewidzianej w art. 14 ust. 2.

W celu zapewnienia harmonijnego rozwoju funkcjonowania organów akredytujących i procesu weryfikacji we wszystkich Państwach Członkowskich, forum opracowuje procedury dla procesu przeglądu oceniającego. Celem przeglądu oceniającego jest zapewnienie spełniania wymogów niniejszego rozporządzenia przez systemy akredytacji Państw Członkowskich. Sprawozdanie z przeglądu oceniającego przedkładane jest Komisji, która

⁷ Dz.U. L 107 z 30.4.1996, str. 4.

przesyła je do informacji Komitetu określonego w art. 14 ust. 1 oraz udostępnia opinii publicznej.

Artykuł 5

Właściwe organy

1. W ciągu 3 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, każde Państwo Członkowskie ustanawia właściwy organ odpowiedzialny za wykonywanie zadań określonych niniejszym rozporządzeniem, w szczególności jęgo art. 6 i art. 7 oraz powiadamia o tym Komisję.
2. Państwa Członkowskie zapewniają, aby skład właściwych organów dawał gwarancję ich niezależności i neutralności oraz, że organy te stosują przepisy niniejszego rozporządzenia w sposób spójny.
3. Państwa Członkowskie posiadają wytyczne dotyczące zawieszenia i wykreślenia z rejestru organizacji, stosowane przez właściwe organy. Właściwe organy posiadają procedury umożliwiające w szczególności:
 - rozpatrywanie uwag zainteresowanych stron dotyczących zarejestrowanych organizacji oraz
 - odmowę rejestracji, cofnięcie rejestracji lub zawieszenie rejestracji organizacji.
4. Właściwy organ jest odpowiedzialny za rejestrowanie organizacji w ramach EMAS i dlatego sprawuje on nadzór nad wprowadzeniem i utrzymywaniem organizacji w rejestrze.
5. Właściwe organy wszystkich Państw Członkowskich spotykają się przynajmniej raz do roku w obecności przedstawiciela Komisji. Celem tych spotkań jest zapewnienie spójności procedur dotyczących rejestracji organizacji w ramach EMAS, w tym również zawieszenia lub cofnięcia rejestracji. Właściwe organy realizują przeglądy oceniające w celu wypracowania jednolitego rozumienia praktycznego podejścia do problemów rejestracji. Sprawozdanie z działań w zakresie przeglądów oceniających przedkłada się Komisji, która przesyła je do wiadomości Komitetu wymienionego w art. 14 ust. 1 oraz udostępnia opinii publicznej.

Artykuł 6

Rejestracja organizacji

Rejestracja organizacji prowadzona jest przez właściwe organy zgodnie z następującymi zasadami:

1. Jeśli właściwy organ:
 - otrzymał zatwierdzoną deklarację środowiskową oraz
 - otrzymał od organizacji wypełniony formularz, zawierający przynajmniej informacje wymienione w załączniku VIII, oraz
 - otrzymał jakąkolwiek opłatę rejestracyjną, która może być nałożona na mocy art. 16, oraz
 - uznaje, na podstawie otrzymanych dowodów, w szczególności w drodze postępowania sprawdzającego przeprowadzonego przez właściwe organy wykonawcze dotyczącego przestrzegania przez organizację właściwych przepisów z zakresu ochrony środowiska, że organizacja spełnia wszystkie wymagania niniejszego rozporządzeniarejestruje on organizację składającą wniosek i nadaje jej numer rejestracyjny. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji, że została ona wpisana do rejestru.
2. Jeśli właściwy organ otrzymał sprawozdanie z nadzoru od organu akredytującego które wskazuje, że czynności weryfikatora środowiskowego nie zostały wykonane w sposób dostatecznie prawidłowy, aby potwierdzić spełnianie przez organizację składającą wniosek wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, odmawia on rejestracji lub zawiesza ją, zależnie od sytuacji, do czasu uzyskania zapewnienia stosowania się przez organizację do EMAS.
3. Jeżeli organizacja nie zdoła przedstawić właściwemu organowi w ciągu trzech miesięcy od chwili

zaistnienia takiego obowiązku:

- zatwierdzonej rocznej aktualizacji deklaracji środowiskowej, lub
- wypełnionego formularza, zawierającego przynajmniej minimum informacji wymienionych w załączniku VIII, lub
- wszelkich odpowiednich opłat rejestracyjnych,

organizacja zostaje, w zależności od charakteru i zakresu uchybienia, zawieszona lub wykreślona z rejestru. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji o przyczynach podjętej decyzji.

4. Jeśli w jakimkolwiek momencie właściwy organ uznaje, na podstawie otrzymanych dowodów, że organizacja nie spełnia już jednego lub więcej warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu, organizacja zostaje zawieszona lub wykreślona z rejestru, w stosownym przypadku, w zależności od charakteru i zakresu uchybienia.

Jeśli właściwy organ zostanie poinformowany przez właściwy organ wykonawczy o naruszeniu przez organizację odpowiednich wymogów prawnych dotyczących ochrony środowiska, odmówi rejestracji tej organizacji lub zawiesi jej rejestrację.

5. Przed wydaniem odmowy rejestracji, zawieszeniem lub wykreśleniem organizacji z rejestru niezbędne jest przeprowadzenie konsultacji z zainteresowanymi stronami, które przedstawiają właściwemu organowi niezbędne dowody, na których opiera on swoją decyzję. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji o przyczynach podjętych środków oraz procesie dyskusji z właściwymi organami odpowiedzialnymi za stosowanie prawa.
6. Odmowa lub zawieszenie zostają zniesione, jeśli właściwy organ otrzyma zadowalające informacje, potwierdzające spełnianie przez organizację warunków EMAS lub zadowalające informacje od organu wykonawczego, że naruszenie zostało usunięte i organizacja poczyniła stosowne uzgodnienia zabezpieczające przed jego ponownym wystąpieniem.

Artykuł 7

Wykaz zarejestrowanych organizacji i weryfikatorów środowiskowych

1. Organ akredytujący ustanawia, poddaje przeglądowi i aktualizuje wykaz weryfikatorów środowiskowych oraz ich zakres akredytacji w ich Państwie Członkowskim. Powiadamia on również Komisję oraz właściwy organ każdego miesiąca o zmianach tego wykazu, w sposób bezpośredni lub poprzez władze krajowe, w zależności od decyzji danego Państwa Członkowskiego.
2. Właściwe organy ustanawiają i utrzymują oraz co miesiąc aktualizują wykaz organizacji zarejestrowanych w ich Państwie Członkowskim. Powiadamiają też Komisję o comiesięcznych zmianach tego wykazu w sposób bezpośredni lub poprzez władze krajowe, w zależności od decyzji właściwego Państwa Członkowskiego, mogą też zorganizować system wymiany informacji między sektorem gospodarki oraz obszarem kompetencji właściwymi dla sieci delegowanych organów lokalnych.
3. Rejestr weryfikatorów środowiskowych i organizacji zarejestrowanych w EMAS prowadzony jest przez Komisję, która udostępnia go opinii publicznej.

Artykuł 8

Logo

1. Organizacje uczestniczące w EMAS mają prawo do używania logo określonego w załączniku IV tylko pod warunkiem posiadania ważnej rejestracji w systemie EMAS. Specyfikacje techniczne dotyczące reprodukcji logo zostają przyjęte zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2 i opublikowane przez Komisję.

2. Logo EMAS może być stosowane przez organizacje w następujących przypadkach:
 - a) na zatwierdzonych informacjach, o których mowa w załączniku III, pkt. 3.5, przy spełnieniu warunków zdefiniowanych w wytycznych Komisji, przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, które zapobiegają niezgodności z etykietami wyrobów ekologicznych (w takim przypadku należy stosować wersję 2 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);
 - b) na zatwierdzonych deklaracjach środowiskowych (w takim przypadku należy stosować wersję 2 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);
 - c) na papierze firmowym zarejestrowanych organizacji (w takim przypadku należy stosować wersję 1 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);
 - d) na materiałach informacyjnych reklamujących udział organizacji w EMAS (w takim przypadku należy stosować wersję 1 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);
 - e) na lub w reklamach wyrobów, działań i usług, tylko przy spełnieniu warunków zdefiniowanych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z art. 14 ust. 2, które gwarantują, że nie nastąpi pomylenie go z etykietami wyrobów ekologicznych.
3. Logo nie może być stosowane w następujących przypadkach:
 - a) na wyrobach lub ich opakowaniach,
 - b) łącznie z porównawczymi twierdzeniami dotyczącymi innych wyrobów, działań i usług.

Jednakże, w ramach oceny przewidzianej w art. 15 ust. 3, Komisja rozważa wyjątkowe okoliczności, w jakich możliwe jest stosowanie logo i dla tych przypadków przyjmuje, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, szczególne zasady, które zapobiegają niezgodności z etykietami wyrobów ekologicznych.

Artykuł 9

Związki z normami europejskimi i międzynarodowymi

1. Organizacje wdrażające europejskie lub międzynarodowe normy w zakresie zagadnień dotyczących środowiska właściwe dla EMAS oraz posiadające uzyskany zgodnie z właściwymi procedurami certyfikat, potwierdzający przestrzeganie przez nie tych norm, są uważane za spełniające odpowiednie wymagania niniejszego rozporządzenia pod warunkiem, że:

- a) normy te zostały uznane przez Komisję, stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2;
- b) wymagania akredytacji dla organów certyfikujących są uznane przez Komisję stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

Odniesienia dotyczące uznanych norm (włączając właściwe działy EMAS, do których mają zastosowanie) oraz uznane wymogi akredytacyjne zostają opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

2. Zarejestrowanie w ramach EMAS organizacji określonych w ust. 1 możliwe jest po wykazaniu przez te organizacje weryfikatorowi środowiskowemu zgodności z wymaganiami nie objętymi uznanymi normami.

Artykuł 10

Związki z innymi aktami prawnymi z zakresu ochrony środowiska we Wspólnocie

1. EMAS pozostaje bez uszczerbku dla:
 - a) prawa wspólnotowego lub
 - b) prawa krajowego lub norm technicznych nieregulowanych prawem wspólnotowym oraz

- c) obowiązków organizacji wynikających z tego prawa oraz norm dotyczących kontroli ochrony środowiska.

2. Państwa Członkowskie winny rozważyć możliwość uwzględnienia faktu rejestracji w EMAS, przeprowadzonej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, we wdrażaniu i egzekwowaniu prawa ochrony środowiska tak, aby uniknąć niepotrzebnego powielania wysiłków zarówno organizacji jak i właściwych organów wykonawczych.

Państwa Członkowskie informują Komisję o środkach podjętych w tym zakresie. Komisja przekazuje informacje otrzymane od Państw Członkowskich do Parlamentu Europejskiego i Rady w najszybszym możliwym terminie, nie rzadziej niż raz na trzy lata.

Artykuł 11

Wspieranie uczestnictwa organizacji, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw

1. Państwa Członkowskie wspierają udział organizacji w EMAS, mając w szczególności na uwadze zapewnienie uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, poprzez:

- ułatwianie dostępu do informacji, funduszy wsparcia, instytucji publicznych i zamówień publicznych, bez uszczerbku dla przepisów wspólnotowych regulujących zamówienia publiczne,
- ustanawianie lub wspieranie środków w zakresie pomocy technicznej, w szczególności w powiązaniu z inicjatywami ze strony właściwych lokalnych lub profesjonalnych punktów kontaktowych (np. lokalne władze, izby handlowe, stowarzyszenia handlowe lub rzemieślnicze),
- ustalenie opłat rejestracyjnych w racjonalnej wysokości wspierającej szersze uczestnictwo.

Celem wspierania uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, również tych skupionych na właściwie wydzielonych geograficznie terenach, lokalne władze we współpracy ze stowarzyszeniami przemysłowymi, izbami handlowymi i stronami zainteresowanymi mogą oferować pomoc w określeniu znaczących wpływów na środowisko. Małe i średnie przedsiębiorstwa mogą następnie wykorzystać te informacje w celu zdefiniowania programów środowiskowych i ustanowienia celów i zadań środowiskowych dla ich systemu zarządzania EMAS. Ponadto, na szczeblu regionalnym lub krajowym można opracować programy ukierunkowane na wspieranie uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, np. podejście „krok po kroku”, które docelowo prowadzi do rejestracji w ramach EMAS. Taki system ma na celu unikanie niepotrzebnych obciążeń administracyjnych jego uczestników, w szczególności małych organizacji.

2. W celu zachęcenia organizacji do uczestnictwa w systemie EMAS, Komisja i inne instytucje Wspólnoty jak również inne władze publiczne na szczeblu krajowym, rozważają sposób uwzględnienia, bez uszczerbku dla prawa wspólnotowego, faktu rejestracji w ramach EMAS w kontekście ustanawiania kryteriów obowiązujących w ich polityce zamówień publicznych.

3. Państwa Członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu. Komisja przekazuje otrzymane informacje od Państw Członkowskich do Parlamentu Europejskiego i Rady w najszybszym możliwym terminie, nie rzadziej niż raz na trzy lata.

Artykuł 12

Informacja

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje odpowiednie środki, aby zapewnić że:

- a) organizacje zostały poinformowane o treści niniejszego rozporządzenia;
- b) opinia publiczna została poinformowana o celach i zasadniczych elementach EMAS.

Państwa Członkowskie wykorzystują, w stosownych przypadkach, we współpracy m.in. ze stowarzyszeniami przemysłowymi, organizacjami konsumenckimi, organizacjami ekologicznymi, związkami zawodowymi i

instytucjami lokalnymi, profesjonalne publikacje, lokalną prasę, kampanie promocyjne lub jakiegokolwiek inne dostępne środki, w celu wspierania ogólnej wiedzy o EMAS.

2. Państwa Członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.
3. Komisja jest odpowiedzialna za wspieranie EMAS na poziomie wspólnotowym. W szczególności analizuje ona, w porozumieniu z członkami Komitetu określonego w art. 14 ust. 1, możliwości upowszechniania najlepszych praktyk przy użyciu właściwych dla tego celu sposobów i środków.

Artykuł 13

Naruszenia

Państwa Członkowskie podejmują właściwe środki prawne lub administracyjne w przypadku nieprzestrzegania przepisów niniejszego rozporządzenia oraz powiadamiają Komisję o tych środkach.

Artykuł 14

Komitet

1. Komisja jest wspierana przez komitet.
2. W przypadku dokonania odniesienia do niniejszego ustępu, zastosowanie mają art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.

Okres określony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE wynosi trzy miesiące.

3. Komitet uchwała swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 15

Przegląd

1. Nie później niż pięć lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, Komisja dokona przeglądu EMAS w świetle doświadczeń zdobytych w trakcie jego działania i, w razie konieczności, przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie propozycje odpowiednich zmian.
2. Wszystkie załączniki do niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem załącznika V, przyjęte są przez Komisję stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2 w świetle doświadczeń zdobytych w trakcie działania EMAS i w odpowiedzi na określone potrzeby w zakresie wytycznych do wymagań EMAS.
3. We współpracy z Państwami Członkowskimi, nie później niż 5 lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, Komisja dokona oceny w szczególności stosowania, rozpoznawania i interpretacji logo EMAS, w szczególności przez opinię publiczną i inne zainteresowane strony oraz oceni, czy istnieje potrzeba zmiany logo i wymogów jego stosowania.

Artykuł 16

Koszty i opłaty

1. Możliwe jest ustanowienie, zgodnie z ustaleniami Państw Członkowskich, systemu opłat mających na celu pokrycie kosztów administracyjnych poniesionych w związku z procedurami rejestracyjnymi organizacji i akredytacją oraz nadzorem weryfikatorów środowiskowych oraz innych kosztów związanych z EMAS.
2. Państwa Członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 17

Uchylenie rozporządzenia (EWG) nr 1836/93

1. Rozporządzenie (EWG) nr 1836/93 traci moc z datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, z

zastrzeżeniem ust. 2-5 niniejszego artykułu.

2. Pozostają w mocy krajowe systemy akredytacji i właściwe organy utworzone zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93. Państwa Członkowskie modyfikują procedury stosowane przez systemy akredytacji i właściwe organy zgodnie z odpowiednimi przepisami niniejszego rozporządzenia. Państwa Członkowskie zapewniają pełną zdolność funkcjonowania tych systemów w terminie 12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Weryfikatorzy środowiskowi akredytowani zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93 mogą kontynuować swą działalność zgodnie z wymogami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

4. Obiekty zarejestrowane zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93 pozostają w rejestrze EMAS. Nowe wymagania niniejszego rozporządzenia zostają sprawdzone podczas następnego weryfikacji obiektu. Jeśli termin następnego weryfikacji wypada wcześniej niż 6 miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, termin ten może zostać przedłużony o 6 miesięcy, w porozumieniu z weryfikatorem środowiskowym i właściwymi organami.

5. Ust. 3 i 4 stosuje się także do akredytowanych weryfikatorów środowiskowych i obiektów zarejestrowanych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (EWG) nr 1836/93, pod warunkiem uznania przez właściwe instytucje akredytujące i właściwe organy, iż weryfikatorzy i zarejestrowane obiekty spełniają wszystkie wymogi rozporządzenia (EWG) nr 1836/93 i powiadomienia o tym fakcie Komisji.

Artykuł 18

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 19 marca 2001 r.

Parlament Europejski

N. FONTAINE

Przewodnicząca

W imieniu Rady

A. LINDH

Przewodnicząca

ZAŁĄCZNIK I

A. WYMAGANIA DOTYCZĄCE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO

System zarządzania środowiskowego jest wdrażany zgodnie z podanymi poniżej wymaganiami (sekcja 4 EN ISO 14001:1996)⁸:

I - A Wymagania dotyczące systemu zarządzania środowiskowego

I - A.1. Wymagania ogólne

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać system zarządzania środowiskowego. Wymagania dotyczące systemu opisano w tym załączniku.

I - A.2. Polityka środowiskowa

Najwyższe kierownictwo powinno określić politykę środowiskową organizacji i zapewnić aby:

- a) była odpowiednia do charakteru, skali oraz wpływów jej działań, wyrobów lub usług na środowisko;
- b) zawierała zobowiązanie do ciągłego doskonalenia oraz zapobiegania zanieczyszczeniom;
- c) zawierała zobowiązania do spełnienia odpowiednich wymagań wynikających z ustawodawstwa i przepisów prawnych dotyczących środowiska oraz innych wymagań, które dotyczą organizacji ;
- d) stanowiła ramy do ustalenia i przeglądu celów oraz zadań środowiskowych;
- e) była udokumentowana, wdrożona i utrzymywana oraz zakomunikowana wszystkim zatrudnionym;
- f) była publicznie dostępna.

I - A.3. Planowanie

I - A.3.1. *Aspekty środowiskowe*

W celu określenia aspektów środowiskowych, które mają lub mogą mieć znaczący wpływ na środowisko organizacja powinna ustanowić i utrzymywać procedurę(-y) identyfikacji aspektów środowiskowych związanych ze swoimi działaniami, wyrobami lub usługami, które może nadzorować i na które może wpływać. Organizacja powinna zapewnić, aby aspekty związane z tymi znaczącymi wpływami były uwzględniane przy ustalaniu jej celów środowiskowych.

Organizacja powinna stale aktualizować te informacje.

I - A.3.2. *Wymagania prawne i inne*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać procedurę identyfikacji i dostępu do wymagań prawnych i innych, które dotyczą organizacji i które mają zastosowanie do aspektów środowiskowych związanych z jej działaniami, wyrobami i usługami.

I - A.3.3. *Cele i zadania*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać udokumentowane cele i zadania środowiskowe dla każdej odpowiedniej służby oraz na odpowiednim szczeblu wewnątrz organizacji.

⁸ Wykorzystania tekstu normy krajowej w niniejszym Załączniku dokonano za zgodą CEN. Pełny tekst normy krajowej jest dostępny do nabycia w krajowych instytucjach normalizacyjnych, których wykaz zamieszczono w niniejszym Załączniku.

Ustanawiając i dokonując przeglądu swoich celów organizacja powinna uwzględnić wymagania prawne i inne, znaczące aspekty środowiskowe, opcje technologiczne, wymagania finansowe i operacyjne, a także interes firmy i punkt widzenia stron zainteresowanych.

Cele i zadania środowiskowe powinny być spójne z polityką środowiskową, łącznie ze zobowiązania do zapobiegania zanieczyszczeniom.

I - A.3.4. *Program(-y) zarządzania środowiskiem*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać program(-y) osiągania swoich celów i zadań. Powinien on obejmować :

- a) przydzielenie każdej odpowiedniej służbie oraz odpowiedniemu poziomowi organizacji odpowiedzialności za osiągnięcie celów i zadań;
- b) środki oraz terminy w których mają być one osiągnięte.

Jeśli przedsięwzięcie dotyczy nowych opracowań i nowych lub zmodyfikowanych działań, wyrobów lub usług, program(-y) powinien być poprawiony, jeżeli jest to istotne do zapewnienia, że zarządzanie środowiskowe odnosi się do takich przedsięwzięć.

I - A.4. Wdrażanie i funkcjonowanie

I - A.4.1. *Struktura i odpowiedzialność*

W celu umożliwienia skutecznego zarządzania środowiskowego, zadania, odpowiedzialność i uprawnienia powinny być określone, udokumentowane i zakomunikowane

Kierownictwo powinno zapewnić środki niezbędne do wdrożenia i nadzoru systemu zarządzania środowiskowego. Środki te obejmują zasoby ludzkie, specjalistyczne umiejętności, technologie i zasoby finansowe.

Najwyższe kierownictwo powinno wyznaczyć specjalnego przedstawiciela(-i) kierownictwa, który niezależnie od innych obowiązków, powinien mieć określone zadania, zakres odpowiedzialności i uprawnień, aby:

- a) zapewnić, że wymagania systemu zarządzania środowiskowego są ustalone, wdrożone, i utrzymywane zgodnie z niniejszą normą międzynarodową;
- b) przedstawić najwyższemu kierownictwu sprawozdania dotyczące funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego w celu dokonania przeglądu będącego podstawą do doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego.

I - A.4.2. *Szkolenie, świadomość i kompetencje*

Organizacja powinna zidentyfikować potrzeby szkoleniowe i powinna wymagać, aby wszyscy pracownicy, których praca może mieć znaczący wpływ na środowisko, zostali odpowiednio przeszkoleni .

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać procedury, w celu uświadomienia pracownikom organizacji lub członkom, w każdej odpowiedniej komórce i na każdym odpowiednim szczeblu:

- a) znaczenia zgodności działania z polityką środowiskową i procedurami oraz wymaganiami systemu zarządzania środowiskowego ;
- b) znaczących, aktualnych lub potencjalnych, wpływów działalności pracowników na środowisko a także korzyści dla środowiska wynikających z poprawy ich działania ;
- c) ich zadań i odpowiedzialności w osiągnięciu zgodności działania z polityką środowiskową i

procedurami oraz wymaganiami systemu zarządzania środowiskowego, łącznie z wymaganiami dotyczącymi gotowości na wypadek awarii i reagowania na awarie

- d) potencjalnych konsekwencji nieprzebrzegania ustalonych procedur operacyjnych.

Pracownicy wykonujący zadania, które mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, powinni być kompetentni dzięki odpowiedniemu wykształceniu, szkoleniu i/lub doświadczeniu.

I - A.4.3. *Komunikowanie się*

Ze względu na aspekty środowiskowe i system zarządzania środowiskowego organizacja powinna ustanowić i utrzymywać procedury dotyczące:

- a) wewnętrznego komunikowania się różnych szczebli i komórek organizacji;
- b) otrzymywania, dokumentowania i udzielania odpowiedzi w procesie komunikowania się z zainteresowanym zewnętrznymi stronami.

Organizacja powinna rozważyć procesy zewnętrznego komunikowania, dotyczącego znaczących aspektów środowiskowych i zapisać swoją decyzję.

I - A.4.4. *Dokumentacja systemu zarządzania środowiskowego*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać informacje, w formie zapisu na papierze lub w postaci elektronicznej:

- a) opisujące podstawowe elementy systemu zarządzania i ich wzajemne oddziaływania;
- b) wskazujące dokumentację związaną.

I-A.4.5. *Nadzór nad dokumentacją*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać procedury nadzorowania dokumentów wymaganych w niniejszej normie międzynarodowej, w celu zapewnienia, że dokumenty:

- a) są możliwe do zlokalizowania ;
- b) są poddawane okresowym przeglądom, w miarę potrzeb nowelizowane oraz zatwierdzane przez upoważniony personel jako właściwe;
- c) w aktualnej wersji są dostępne we wszystkich miejscach w których wykonywane są operacje istotne dla skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego ;
- d) nieaktualne są natychmiast usuwane ze wszystkich miejsc, w których były wydawane i stosowane, lub w inny sposób zabezpieczone przed niezamierzonym ich użyciem.;
- e) nieaktualne, zachowywane ze względów prawnych i/lub zabezpieczenia w nich informacji, są odpowiednio oznaczone.

Dokumentacja powinna być czytelna, datowana (z datami nowelizacji) i łatwa do identyfikacji, utrzymana w uporządkowany sposób i oraz przechowywana przez ustalony czas. Odpowiedzialność i procedury powinny być ustanowione i utrzymywane w celu tworzenia i modyfikacji różnych typów dokumentów.

I - A.4.6. *Sterowanie operacyjne*

Organizacja powinna określić te operacje i działania, które związane są ze zidentyfikowanymi znaczącymi aspektami środowiskowymi zgodnie z polityką, celami i zadaniami organizacji. Organizacja powinna planować te działania, uwzględniając obsługiwane, aby zapewnić, że są one prowadzone w ustalonych warunkach przez:

- a) ustanowienie i utrzymywanie udokumentowanych procedur w obszarach, w których brak takich procedur mógłby doprowadzić do odchyień od polityki, celów i zadań środowiskowych;
- b) określenie w procedurach kryteriów operacyjnych;
- c) ustanowienie i utrzymywanie procedur dotyczących znaczących aspektów środowiskowych możliwych do zidentyfikowania, związanych z wyrobami i usługami, z których korzysta organizacja a także informowanie dostawców i podwykonawców o odpowiednich procedurach i wymaganiach .

I - A.4.7. *Gotowość na wypadek awarii i reagowanie na awarie*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać procedury identyfikowania potencjalnych wypadków i sytuacji awaryjnych oraz reagowania na awarie, a także w celu zapobiegania i zmniejszania związanych z nimi wpływów na środowisko.

Organizacja powinna przeglądać i nowelizować, jeżeli to niezbędne, procedury gotowości na wypadek i reagowania na awarie, w szczególności po zaistnieniu wypadków lub sytuacji awaryjnych.

Organizacja powinna okresowo sprawdzać te procedury, jeżeli jest to wykonalne. .

I - A.5. *Sprawdzanie i działania korygujące*

I - A.5.1. *Monitorowanie i pomiary*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać udokumentowane procedury w celu regularnego monitorowania i dokonywania pomiarów kluczowych charakterystyk swoich operacji i działań, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko. Procedury te, w celu umożliwienia śledzenia działań, nadzoru operacyjnego oraz zgodności z celami i zadaniami środowiskowymi organizacji powinny obejmować zapisywanie informacji.

Wyposażenie do monitorowania powinno być wzorcowane i utrzymywane w należyтым stanie, a zapisy z tym związane powinny być przechowywane zgodnie z procedurami organizacji.

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać udokumentowaną procedurę okresowej oceny zgodności z odpowiednim ustawodawstwem i przepisami prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska.

I - A.5.2. *Niezgodność oraz działania korygujące i zapobiegawcze*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać procedury w celu określenia określania odpowiedzialności i uprawnień w zakresie postępowania z niezgodnościami, badania ich przyczyn i podejmowania działań mających na celu zmniejszenie jakichkolwiek skutków z tym związanych oraz inicjowania i przeprowadzania działań korygujących i zapobiegawczych.

Wszelkie działania korygujące lub zapobiegawcze podjęte w celu wyeliminowania przyczyn rzeczywistych lub potencjalnych niezgodności powinno być odpowiednie do skali problemu oraz współmierne do wywołanego wpływu na środowisko.

Organizacja powinna wdrożyć i zapisywać wszelkie zmiany wprowadzane w udokumentowanych procedurach, wynikające z działań korygujących i zapobiegawczych.

I - A.5.3. *Zapisy*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać procedury identyfikacji, utrzymywania i dysponowania zapisami środowiskowymi. Powinny one obejmować zapisy dotyczące szkoleń oraz wyniki audytów i przeglądów.

Zapisy środowiskowe powinny być czytelne, możliwe do zidentyfikowania oraz pozwalające na prześledzenie danego działania, wyrobu czy usługi. Zapisy środowiskowe powinny być tak przechowywane i utrzymywane, aby były łatwo dostępne oraz zabezpieczone przed uszkodzeniem lub utratą. Czas ich przechowywania powinien być ustalony i zapisany.

W celu wykazania zgodności z wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej zapisy powinny być utrzymywane odpowiednio do systemu i organizacji.

I - A.5.4. *Audyt systemu zarządzania środowiskowego*

Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać program(-y) i procedury okresowych audytów systemu zarządzania środowiskowego, które mają być prowadzone w celu:

- a) określenia, czy system zarządzania środowiskowego jest:
 - 1) zgodny z zaplanowanymi działaniami związanymi z zarządzaniem środowiskowym, łącznie z wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej;
 - 2) właściwie wdrożony i utrzymywany; oraz
- b) dostarczenia kierownictwu informacji dotyczących wyników audytów.

Program audytów organizacji, łącznie z harmonogramem, powinien być oparty na znaczeniu rozważanych działań ze względu na środowisko oraz wynikach poprzednich audytów. Procedury audytu, aby być kompletne, powinny obejmować zakres audytu, częstotliwość i metodologię jak również odpowiedzialność i wymagania związane z przeprowadzeniem audytu i przekazywaniem jego wyników.

I - A.6. Przejrzystość weryfikowana przez kierownictwo

Najwyższe kierownictwo organizacji powinno w określonych przez siebie odstępach czasu przeprowadzić przegląd systemu zarządzania środowiskowego, aby zapewnić jego stałą przydatność i to, że jest on właściwy i skuteczny. Proces przeglądu wykonywany przez kierownictwo powinien zapewnić zebranie niezbędnych informacji umożliwiających kierownictwu organizacji dokonanie tej oceny. Przegląd ten powinien być udokumentowany.

Przejrzystość wykonywany przez kierownictwo powinien obejmować ewentualną potrzebę zmiany polityki, celów i innych elementów systemu zarządzania środowiskowego w świetle wyników audytu systemu zarządzania środowiskowego, zmieniających się okoliczności i podjętego zobowiązania do ciągłego doskonalenia.

Wykaz krajowych organów normalizacyjnych

- B:** IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie)
- DK:** DS (Dansk Standard)
- D:** DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.)
- EL:** ELOT (Ελληνικός οργανισμός τυποποίησης)
- E:** AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)
- F:** AFNOR (Association Française de Normalisation)
- IRL:** NSAI (National Standards Authority of Ireland)
- I:** UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione)

- L:** SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg)
- NL:** NEN (Nederlands Normalisatie - Instituut)
- A:** ON (Österreichisches Normungsinstitut)
- P:** IPQ (Instituto Português da Qualidade)
- FIN:** SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y)
- S:** SIS (Standardiseringsen i Sverige)
- UK:** BSI (British Standards Institution).

B. KWESTIE KIEROWANE PRZEZ ORGANIZACJE WDRAŻAJĄCE EMAS

1. Zgodność z prawem

Organizacje są zdolne wykazać, że:

- a) dokonały identyfikacji właściwych przepisów ochrony środowiska i są świadome konsekwencji dla organizacji wynikających z tych przepisów;
- b) gwarantują przestrzeganie prawa w zakresie przepisów ochrony środowiska, oraz
- c) posiadają stosowne procedury pozwalające organizacji na spełnianie tych wymagań w sposób ciągły.

2. Efekty działalności

Organizacje są w stanie wykazać, że ich system zarządzania i procedury audytu dotyczą faktycznych efektów działalności środowiskowej organizacji w odniesieniu do aspektów wymienionych w załączniku VI. Efekty działalności środowiskowej organizacji w stosunku do jej celów i zadań podlegają ocenie w ramach procesu przeglądu na poziomie kierownictwa. Ponadto organizacja zobowiązuje się do ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej. W procesie tym organizacja może oprzeć swoje działania o lokalne, regionalne lub krajowe programy ochrony środowiska.

Środki do osiągnięcia celów i zadań nie mogą stanowić celów środowiskowych. Jeśli organizacja obejmuje jeden lub więcej obiektów, każdy z obiektów, do którego stosuje się EMAS spełnia wszystkie wymagania EMAS, włączając w to ciągłe doskonalenie efektów działalności środowiskowej, zgodne z definicją w art. 2 lit. b).

3. Zewnętrzna komunikacja i związki

Organizacje są w stanie wykazać prowadzenie otwartego dialogu z opinią publiczną oraz innymi zainteresowanymi stronami, w tym społecznością lokalną i klientami, w odniesieniu do wpływu na środowisko ich działań, wyrobów i usług. Dialog ten ma na celu identyfikację obaw społeczeństwa i innych zainteresowanych stron.

4. Zaangażowanie pracowników

W uzupełnieniu wymagań sekcji A niniejszego załącznika, należy dążyć do zaangażowania pracowników w proces ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji. W tym celu należy stosować odpowiednie formy uczestnictwa, takie jak system ksiąg z sugestiami lub praca zespołowa nad poszczególnymi projektami lub komitety środowiskowe. Organizacje uwzględniają wytyczne Komisji w sprawie stosowania najlepszej praktyki w tej dziedzinie. Przedstawiciele pracowników są włączani w realizację procesu, jeśli wyrażają takie życzenie.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WEWNĘTRZNEGO AUDYTU ŚRODOWISKOWEGO

2.1. Wymagania ogólne

Audyty wewnętrzne zapewniają, że działalność wykonywana przez organizację jest zgodna z ustalonymi procedurami. Audyt może także zidentyfikować problemy związane z przyjętymi procedurami oraz możliwości poprawienia procedur. Zakres audytów przeprowadzanych w organizacji może wahać się od audytów prostej procedury do audytów złożonych działań. Po pewnym okresie czasu, wszystkie działania w konkretnej organizacji są przedmiotem audytu. Okres potrzebny do zakończenia audytów wszystkich działań jest określany jako cykl audytów. W przypadku małych, nieskomplikowanych organizacji możliwe jest przeprowadzenie audytu wszystkich działań w tym samym czasie. Dla tych organizacji cykl audytu jest to okres między audytami.

Wewnętrzne audyty są przeprowadzane przez osoby dostatecznie niezależne od kontrolowanego działania, co zapewnić ma obiektywne spojrzenie. Audyty mogą być wykonywane przez pracowników organizacji lub przez strony zewnętrzne (pracownicy zatrudnieni w innych organizacjach, pracownicy innych części tej samej organizacji lub konsultanci).

2.2. Cele

Program audytu środowiskowego organizacji określa na piśmie cele każdego audytu lub cyklu audytu, w tym częstotliwość audytu dla każdego działania.

Cele obejmują w szczególności ocenę istniejących systemów zarządzania oraz określenie zgodności z polityką i programem organizacji, które uwzględniają zgodność z odpowiednimi wymaganiami prawnymi w zakresie środowiska.

2.3. Zakres

Ogólny zakres poszczególnych audytów, lub, odpowiednio, każdego etapu cyklu audytu określa się w sposób jasny. Zakres ten wyraźnie podaje:

1. obszary tematyczne objęte audytem;
2. działania objęte audytem;
3. kryteria środowiskowe, które mają być uwzględnione;
4. okres objęty audytem.

Audyt środowiskowy obejmuje ocenę danych faktograficznych, niezbędnych do oceny efektów działalności środowiskowej.

2.4. Organizacja i zasoby

Aby osiągnąć założone cele, audyty środowiskowe są wykonywane przez osoby lub grupy osób posiadających odpowiednią znajomość sektorów i dziedzin poddanych audytowi, w tym wiedzę i doświadczenie w zakresie właściwych zagadnień dotyczących środowiska, zarządzania, zagadnień technicznych i regulacyjnych oraz wystarczające przeszkolenie i wysoki poziom umiejętności w przeprowadzaniu audytu. Zasoby i czas przeznaczony na przeprowadzenie audytu są współmierne do zakresu i celów audytu.

Najwyższe kierownictwo organizacji wspiera przeprowadzanie audytu.

Audytorzy są dostatecznie niezależni od działań, których audytu dokonują, co umożliwia im formułowanie obiektywnego i bezstronnego osądu.

2.5. Planowanie i przygotowanie audytu

Każdy audyt jest planowany i przygotowywany ze szczególnym uwzględnieniem celów:

- zapewnienia odpowiednich środków,
- zapewnienia, aby każda osoba włączona w proces audytu (w tym audytorzy, kierownictwo i personel) rozumiała swoją rolę i obowiązki.

Przygotowanie obejmuje zapoznanie się z działalnością organizacji i ustanowionym w niej systemem zarządzania środowiskowego oraz przegląd wyników i wniosków z poprzednich audytów.

2.6. Czynności w ramach audytu

Czynności w ramach audytu obejmują rozmowy z personelem, inspekcję warunków działania i sprzętu oraz przegląd zapisów, pisemnych procedur i innych odnośnych dokumentów, w celu dokonania oceny efektów działalności środowiskowej będącej przedmiotem audytu, aby określić, czy spełnia stosowane normy, przepisy lub ustalone cele i zadania oraz czy wdrożony system zarządzania środowiskowego jest skuteczny i właściwy. Do ustalenia skuteczności całego systemu zarządzania wskazane jest, między innymi, stosowanie wyrywkowych kontroli dotyczących zgodności z tymi kryteriami.

W procesie audytu uwzględnia się w szczególności następujące kroki:

- a) zrozumienie systemów zarządzania;
- b) ocena mocnych i słabych stron systemów zarządzania;
- c) gromadzenie stosownych dowodów;
- d) ocena wyników audytu;
- e) przygotowanie wniosków z audytu;
- f) sporządzenie sprawozdania z wyników i wniosków z audytu.

2.7. Sporządzenie sprawozdania z wyników i wniosków z audytu

1. Pisemne sprawozdanie z audytu we właściwej formie i treści jest przygotowywane przez audytorów w celu pełnego, formalnego przedstawienia wyników i wniosków z audytu, na koniec każdego audytu i cyklu audytu.

Wyniki i wnioski z audytu są formalnie przedstawiane najwyższemu kierownictwu organizacji.

2. Podstawowe cele pisemnego sprawozdania z audytu są następujące:
 - a) udokumentowanie zakresu audytu;
 - b) dostarczenie kierownictwu informacji na temat stanu zgodności z polityką środowiskową organizacji oraz postępu w zakresie ochrony środowiska w organizacji;
 - c) dostarczenie kierownictwu informacji na temat skuteczności i niezawodności rozwiązań dotyczących monitorowania wpływów organizacji na środowisko;
 - d) w stosownych przypadkach, wskazanie potrzeby podjęcia działań korygujących.

2.8. Czynności po przeprowadzeniu audytu

Proces audytu kończy się przygotowaniem i wdrożeniem planu odpowiednich działań korygujących.

Należy opracować i wdrożyć odpowiednie mechanizmy dla zagwarantowania, że wyniki audytu są wykorzystywane.

2.9. Częstotliwość audytu

Audyt lub cykl audytu, w zależności od sytuacji, jest realizowany w odstępach czasu, nie dłuższych niż 3 lata. Częstotliwość audytów dla każdego działania jest różna i zależy od:

- a) charakteru, skali i złożoności działalności;
- b) znaczenia powiązanych wpływów na środowisko;
- c) znaczenia i pilności problemów wykrytych w następstwie wcześniejszych audytów;
- d) historii problemów środowiskowych.

Bardziej złożone działania o bardziej znaczącym wpływie na środowisko są częściej poddawane audytowi.

Organizacja określa własny program audytu środowiskowego i jego częstotliwość, biorąc pod uwagę wytyczne Komisji przyjęte zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

ZAŁĄCZNIK III

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA

3.1. Wstęp

Celem deklaracji środowiskowej jest dostarczenie społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom informacji środowiskowej dotyczącej wpływu na środowisko i efektów działalności środowiskowej oraz ciągłego doskonalenia działalności środowiskowej organizacji. Jest to także środek służący wyrażeniu obaw przez zainteresowane strony określonych na podstawie załącznika I - sekcji B.3 i uznanych przez organizację za istotne (załącznik VI, pkt. 6.4). Informacja środowiskowa przedstawiana jest w sposób jasny i spójny w formie wydrukowanej dla tych, którzy nie mają innych możliwości dostępu do tej informacji. Wymaga się, aby przy pierwszej swojej rejestracji, a następnie, co trzy lata organizacja udostępniła informacje wyszczególnione w pkt. 3.2 w ujednoliconej wersji drukowanej.

Komisja przyjmuje wytyczne dotyczące deklaracji środowiskowej zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

3.2. Deklaracja środowiskowa

Przy pierwszej swojej rejestracji organizacja sporządza informację środowiskową, uwzględniającą kryteria wymienione w pkt. 3.5 i nazywaną deklaracją środowiskową w celu zatwierdzenia przez weryfikatora środowiskowego. Po zatwierdzeniu, informacja ta jest przedstawiana właściwemu organowi, a następnie udostępniona opinii publicznej. Deklaracja środowiskowa jest środkiem komunikacji i dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami dotyczącego efektów działalności środowiskowej. Pisząc i opracowując deklarację środowiskową organizacja bierze pod uwagę potrzeby społeczeństwa i zainteresowanych stron w zakresie informacji.

Informacja obejmuje co najmniej:

- a) jasny i jednoznaczny opis organizacji rejestrującej się w ramach EMAS i streszczenie dotyczące jej działań, wyrobów i usług oraz jej związków z organizacjami macierzystymi;
- b) politykę środowiskową i zwięzły opis systemu zarządzania środowiskowego organizacji;
- c) opis wszystkich znaczących bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych, skutkujących znaczącymi wpływami organizacji na środowisko oraz wyjaśnienia dotyczące charakteru wpływów w odniesieniu do tych aspektów (załącznik VI);
- d) opis celów i zadań środowiskowych, w odniesieniu do istotnych aspektów środowiskowych i wpływów na środowisko;
- e) streszczenie dostępnych danych dotyczących efektów działalności organizacji w porównaniu z celami i zadaniami środowiskowymi, w odniesieniu do znaczących wpływów organizacji na środowisko. Streszczenie może zawierać dane liczbowe dotyczące emisji zanieczyszczeń, wytwarzania odpadów, zużycia surowców, energii i wody, hałasu jak również innych aspektów wymienionych w załączniku VI. Dane pozwalają na porównanie, rok po roku, oceny rozwoju efektów działalności środowiskowej organizacji;
- f) inne czynniki dotyczące efektów działalności środowiskowej, w tym efektów działalności z zastosowaniem przepisów prawnych w odniesieniu do ich znaczących wpływów na środowisko;
- g) nazwisko i numer akredytacji weryfikatora środowiskowego oraz datę zatwierdzenia.

3.3. Kryteria sprawozdawczości dotyczące efektów działalności środowiskowej

Dane bazowe wytwarzane przez system zarządzania środowiskowego będą wykorzystywane wielokrotnie w różny sposób w celu pokazania efektów działalności środowiskowej organizacji. W tym celu organizacje mogą stosować istniejące wskaźniki efektów działalności środowiskowej, upewniając się, że wybrane wskaźniki:

- a) dają dokładną ocenę efektów działalności organizacji;
- b) są zrozumiałe i niedwuznaczne;
- c) pozwalają na porównanie, rok po roku, w celu dokonania oceny rozwoju efektów działalności środowiskowej organizacji;
- d) pozwalają na porównanie z sektorowymi, krajowymi lub regionalnymi wzorcami, jeżeli ma to zastosowanie;
- e) pozwalają na porównanie z wymogami prawa, jeżeli ma to zastosowanie.

3.4. Utrzymywanie informacji dostępnych publicznie

Organizacja uaktualnia informację, wyszczególnioną w pkt. 3.2, i zapewnia zatwierdzanie co roku przez weryfikatora środowiskowego. Odstępstwa dotyczące częstotliwości wykonania aktualizacji mogą być dokonane w okolicznościach ustanowionych w wytycznych Komisji, przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2. Po zatwierdzeniu, zmiany są także przedstawiane właściwemu organowi i udostępniane opinii publicznej.

3.5. Publikowanie informacji

Organizacje mogą zwracać się do różnych odbiorców lub zainteresowanych stron z informacjami wytwarzanymi przez ich systemy zarządzania środowiskowego oraz wykorzystywać tylko wybrane informacje z deklaracji środowiskowej. Każda informacja środowiskowa opublikowana przez organizację może być opatrzona logo EMAS pod warunkiem zatwierdzenia jej przez weryfikatora środowiskowego, jako:

- a) dokładnej i niewprowadzającej w błąd;
- b) uzasadnionej i sprawdzalnej;
- c) właściwej i użytej we właściwym kontekście lub okolicznościach;
- d) reprezentatywnej dla ogólnych efektów działalności środowiskowej organizacji;
- e) o niskim prawdopodobieństwie błędnej interpretacji;
- f) istotnej w odniesieniu do ogólnego wpływu organizacji na środowisko,

i odnosi się do ostatniej deklaracji środowiskowej organizacji, z której została zaczerpnięta.

3.6. Publiczna dostępność

Informacja przygotowana zgodnie z pkt. 3.2 lit. a)-g), stanowiąca deklarację środowiskową organizacji i uaktualnione informacje wyszczególnione w pkt. 3.4 jest udostępniana opinii publicznej i innym zainteresowanym stronom. Deklaracja środowiskowa jest dostępna dla społeczeństwa. Zachęca się organizacje do wykorzystywania wszystkich dostępnych w tym celu metod (publikacji w wersji elektronicznej, bibliotek, itd.). Organizacja jest w stanie wykazać weryfikatorowi środowiskowemu, że każdy zainteresowany efektami działalności środowiskowej organizacji może łatwo i swobodnie uzyskać dostęp do informacji wymaganej w pkt. 3.2 lit. a)-g) i pkt. 3.4.

3.7. Odpowiedzialność w wymiarze lokalnym

Organizacje rejestrujące się w systemie EMAS mogą zdecydować się na przygotowanie jednej wspólnej deklaracji środowiskowej, obejmującej pewną liczbę różnych lokalizacji geograficznych. Intencją EMAS jest zagwarantowanie odpowiedzialności w wymiarze lokalnym, stąd też organizacje zapewniają, że znaczące wpływy na środowisko każdego obiektu są wyraźnie zidentyfikowane i zgłoszone we wspólnej deklaracji środowiskowej.

ZALĄCZNIK IV

Logo

Wersja 1

Wersja 2

Logo może być wykorzystywane przez organizacje zarejestrowane w ramach EMAS w każdym z 11 języków, pod warunkiem zastosowania następujących sformułowań:

	Wersja 1	Wersja 2
język duński:	„verificeret miljøledelse”	„bekræftede oplysninger”
język niemiecki:	„geprüftes Umweltmanagement”	„geprüfte Information”
język grecki:	„επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση”	„επικυρωμένες πληροφορίες”
język hiszpański:	„Gestión medioambiental verificada”	„información validada”
język fiński:	„todennettu ympäristöasioiden hallinta”	„vahvistettua tietoa”
język francuski:	„Management environnemental vérifié”	„information validée”
język włoski:	„Gestione ambientale verificata”	„informazione convalidata”
język niderlandzki:	„Geverifieerd milieuzorgsysteem”	„gevalideerde informatie”
język portugalski:	„Gestão ambiental verificada”	„informação validada”
język szwedzki:	„Kontrollerat miljöledningssystem”	„godkänd information”

Obie wersje logo w każdym przypadku są opatrzone numerem rejestracyjnym organizacji.

Logo może być reprodukowane:

- w trzech kolorach (zielony Pantone nr 355; żółty Pantone nr 109 ; niebieski Pantone nr 286), lub
- w kolorze czarnym na białym tle, lub

- w kolorze białym na czarnym tle.

AKREDYTACJA, NADZÓR I FUNKCJE WERYFIKATORÓW ŚRODOWISKOWYCH

5.1. Zagadnienia ogólne

Akredytacja weryfikatorów środowiskowych odbywa się w oparciu o ogólne zasady kompetencji wyszczególnione w niniejszym załączniku. Organy akredytujące mogą zdecydować o akredytowaniu jako – weryfikatorów środowiskowych zarówno osób fizycznych, jak organizacji. Wymagania proceduralne i kryteria szczegółowe, stosowane w akredytacji weryfikatorów środowiskowych, określone są na podstawie art. 4 przez krajowe systemy akredytacyjne, zgodnie z tymi zasadami. Zgodność z tymi zasadami zostaje zapewniona poprzez proces przeglądu oceniającego ustanowiony zgodnie z art. 4.

5.2. Wymagania związane z akredytacją weryfikatorów środowiskowych

5.2.1. Poniższe kompetencje stanowią minimalne wymagania, które musi spełniać weryfikator środowiskowy, zarówno osoba fizyczna jak i organizacja:

- a) znajomość i rozumienie rozporządzenia, ogólnego funkcjonowania systemów zarządzania środowiskowego, stosownych norm i wytycznych wydanych przez Komisję na mocy art. 4 i art. 14 ust. 2, na użytek niniejszego rozporządzenia;
- b) znajomość i rozumienie wymagań ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, właściwych dla rodzaju działalności poddawanej weryfikacji;
- c) znajomość i rozumienie zagadnień środowiskowych, w tym środowiskowego wymiaru zrównoważonego rozwoju;
- d) znajomość i rozumienie aspektów technicznych związanych z problemami środowiskowymi, właściwych dla rodzaju działalności poddawanej weryfikacji;
- e) rozumienie ogólnych zasad funkcjonowania działalności poddawanej weryfikacji umożliwiające ocenę systemu zarządzania pod kątem stosowności;
- f) znajomość i rozumienie wymagań i metodologii audytu środowiskowego;
- g) znajomość audytu informacji (deklaracja środowiskowa).

Organ akredytujący, do którego kandydat na weryfikatora środowiskowego składa wniosek o akredytację musi otrzymać stosowne dowody potwierdzające jego wiedzę, stosowne doświadczenie i możliwości techniczne w wyżej wymienionych dziedzinach.

Ponadto weryfikator środowiskowy jest niezależny, w szczególności od audytora lub konsultanta organizacji, oraz wykonywać swoje zadania w sposób bezstronny i obiektywny.

Weryfikator środowiskowy będący osobą fizyczną lub organizacją zapewnia, że zarówno on/ona jak też organizacja i jej personel jest wolny od wszelkich nacisków o charakterze handlowym, finansowym lub innych, które mogłyby wpłynąć na ich osąd lub podważyć zaufanie do niezależności tego osądu i prawości w odniesieniu do ich działań oraz, że wszyscy oni przestrzegają zasad mających zastosowanie w tym względzie.

Do celów spełnienia wymogów niniejszego rozporządzenia w zakresie weryfikacji, weryfikator środowiskowy posiada udokumentowaną metodologię i procedury, obejmujące również mechanizmy kontroli jakości i rozwiązania dotyczące poufności.

W przypadku, gdy weryfikatorem środowiskowym jest organizacja, posiada ona i udostępnia na życzenie schemat organizacyjny pokazujący struktury i obowiązki w ramach organizacji oraz oświadczenie o jej statusie prawnym, własnościowym oraz źródłach finansowania.

5.2.2. Zakres akredytacji

Zakres akredytacji weryfikatorów środowiskowych określany jest w oparciu o klasyfikację działalności gospodarczej (kody NACE) ustanowioną rozporządzeniem Rady (EWG) 3037/90⁹. Zakres akredytacji jest ograniczony stosownie do kompetencji weryfikatora. Zakres akredytacji uwzględnia także, tam gdzie to właściwe, rozmiar i stopień złożoności działalności; zostanie to zapewnione poprzez nadzór.

5.2.3. Wymagania dodatkowe dla akredytacji weryfikatorów środowiskowych będących osobami fizycznymi, prowadzących weryfikacje samodzielnie.

Weryfikatorzy środowiskowi, będący osobami fizycznymi, prowadzącymi weryfikacje samodzielnie, obok spełniania wymagań wyszczególnionych w pkt. 5.2.1 i 5.2.2, posiadają dodatkowo:

- wszelkie kompetencje, niezbędne do prowadzenia weryfikacji w dziedzinach, w których są akredytowani,
- ograniczony zakres akredytacji stosowny do ich indywidualnych kompetencji.

Zgodność z tymi warunkami zapewniona jest poprzez ocenę przeprowadzoną przed wydaniem akredytacji oraz poprzez funkcje nadzorcze organu akredytującego.

5.3. Nadzór nad weryfikatorami środowiskowymi

5.3.1. Nadzór nad weryfikatorami środowiskowymi prowadzony przez organ akredytujący, udzielający im akredytacji

Weryfikator środowiskowy niezwłocznie informuje organ akredytujący o wszelkich zmianach, mających znaczenie dla akredytacji lub jej zakresu.

Przyjmuje się przepisy, w regularnych odstępach czasu nie przekraczających 24 miesięcy, dla zapewnienia aby weryfikator środowiskowy nadal spełniał wymagania akredytacyjne oraz w celu monitorowania jakości przeprowadzonych przez niego weryfikacji. Nadzór może polegać na audytach biura, wizytacjach w organizacjach, kwestionariuszach, przeglądzie deklaracji środowiskowych zatwierdzonych przez weryfikatora oraz przeglądzie sprawozdań z weryfikacji. Nadzór powinien być proporcjonalny do działań prowadzonych przez weryfikatora.

Wszelkie decyzje organu akredytującego o cofnięciu czy zawieszeniu akredytacji lub ograniczeniu jej zakresu mogą być podjęte tylko pod warunkiem, że weryfikator środowiskowy miał wcześniej możliwość wypowiedzenia się.

5.3.2. Nadzór na weryfikatorami środowiskowymi prowadzącymi weryfikacje w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym uzyskali akredytację.

Weryfikator środowiskowy akredytowany w jednym Państwie Członkowskim, przed przystąpieniem do działań weryfikacyjnych wykonywanych w innym Państwie Członkowskim, dostarcza organowi akredytującemu tego Państwa Członkowskiego, z przynajmniej czterotygodniowym wyprzedzeniem, powiadomienie o:

- szczegółach dotyczących jego akredytacji, kompetencjach, oraz, w stosownych przypadkach, składzie zespołu kontrolującego,
- miejscu i czasie planowanej weryfikacji: adres i dane kontaktowe organizacji, oraz jeśli to konieczne, sposobach rozwiązania problemów znajomości prawa i języka.

⁹ Dz.U. L 293 z 24.10.1990, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (EWG) nr 761/93 (Dz.U. L 83 z 3.4.1993, str. 1).

Organ akredytujący może zażądać dalszych wyjaśnień dotyczących niezbędnej wiedzy prawnej i językowej, jak podano wyżej.

Powiadomienie takie przekazywane jest przed każdą nową weryfikacją.

Organ akredytujący nie narzuca innych warunków ograniczających prawo weryfikatora środowiskowego do świadczenia usług w Państwie Członkowskim innym, niż to, w którym przyznano akredytację. W szczególności nie wprowadza się dyskryminujących opłat za powiadomienie. Organ akredytujący nie wykorzystuje również procedury powiadomienia w celu opóźnienia przybycia weryfikatora. Jakikolwiek trudności związane z nadzorem nad weryfikatorem środowiskowym w zakomunikowanym terminie są stosownie uzasadniane. W przypadku zaistnienia kosztów związanych z nadzorem, organ akredytujący uprawniony jest do wprowadzenia właściwej opłaty.

Jeśli sprawujący nadzór organ akredytujący nie jest zadowolony z jakości wykonanej przez weryfikatora środowiskowego pracy, przesyła ona sprawozdanie z nadzoru do zainteresowanego weryfikatora środowiskowego, organu akredytującego, który wydał akredytację, organu właściwego dla organizacji poddanej weryfikacji, oraz, w przypadku dalszego sporu, do forum organów akredytujących.

Organizacje nie mogą odmówić organom akredytującym prawa do sprawowania nadzoru nad weryfikatorem środowiskowym w drodze naocznej oceny podczas prowadzonego przez niego procesu weryfikacji.

5.4. Funkcja weryfikatorów środowiskowych

5.4.1. Funkcją weryfikatora środowiskowego jest sprawdzenie, bez uszczerbku dla uprawnień wykonawczych Państw Członkowskich w odniesieniu do wymagań prawnych:

- a) zgodności ze wszystkimi wymaganiami niniejszego rozporządzenia: wstępnego przeglądu środowiskowego w stosownym przypadku, systemu zarządzania środowiskowego, audytu środowiskowego i jego wyników oraz deklaracji środowiskowej;
- b) rzetelności, wiarygodności i prawidłowości danych i informacji zawartych w:
 - deklaracji środowiskowej (załącznik III, pkt. 3.2 i 3.3),
 - informacji środowiskowej podlegającej zatwierdzeniu (załącznik III, pkt. 3.5).

Weryfikator środowiskowy w szczególności bada w sposób profesjonalny techniczną prawidłowość wstępnego przeglądu środowiskowego jeżeli był konieczny, lub audytu albo innych procedur prowadzonych przez organizację, unikając niepotrzebnego powtarzania tych procedur. Weryfikator powinien stosować między innymi wyrywkowe kontrole w celu ustalenia rzetelności wyników audytu wewnętrznego.

5.4.2. W czasie pierwszej weryfikacji, weryfikator środowiskowy sprawdza w szczególności, czy organizacja spełnia poniższe wymogi:

- a) w pełni funkcjonujący system zarządzania środowiskowego zgodny z załącznikiem I;
- b) w pełni zaplanowany program audytu, który już rozpoczęto zgodnie z załącznikiem II tak, że przynajmniej dziedziny o najbardziej znaczącym wpływie na środowisko zostały nim już objęte;
- c) ukończony jeden przegląd na poziomie kierownictwa organizacji;
- d) przygotowanie deklaracji środowiskowej zgodnie z załącznikiem III, pkt. 3.2.

5.4.3. Zgodność z prawem

Weryfikator środowiskowy zapewnia, aby organizacja posiadała stosowne procedury kontrolujące te aspekty swojej działalności, które podlegają właściwym przepisom prawa wspólnotowego lub krajowego oraz, że procedury te są wystarczające dla zapewnienia analizy zgodności. Sprawdzenia audytu dostarczają w szczególności dowodów potwierdzających zdolność stosownych procedur do zagwarantowania zgodności z prawem.

Weryfikator środowiskowy nie zatwierdza deklaracji środowiskowej, jeśli podczas weryfikacji stwierdzi, np. w drodze wrywkowej kontroli, że organizacja nie działa w sposób zgodny z prawem.

5.4.4. Definiowanie organizacji

Weryfikując system zarządzania środowiskowego oraz zatwierdzając deklarację środowiskową weryfikator środowiskowy zapewnia, aby poszczególne części organizacji zostały zdefiniowane jednoznacznie i w sposób odpowiadający faktycznemu podziałowi czynności. Zawartość deklaracji w przejrzysty sposób uwzględnia różne części organizacji, co do których EMAS ma zastosowanie.

5.5. **Warunki dla pełnienia funkcji weryfikatora środowiskowego**

5.5.1. Weryfikator środowiskowy działa w zakresie swojej akredytacji, na podstawie pisemnej umowy z organizacją, określającej zakres jego pracy, umożliwiającej weryfikatorowi środowiskowemu działanie w sposób niezależny i profesjonalny oraz zobowiązującej organizację do niezbędnej współpracy.

5.5.2. Weryfikacja obejmuje badanie dokumentacji, wizytę w organizacji obejmującą w szczególności wywiady z pracownikami, przygotowanie sprawozdania dla kierownictwa organizacji oraz propozycje rozwiązania przez organizację problemów poruszonych w sprawozdaniu .

5.5.3. Dokumentacja, która ma zostać zbadana przed wizytą obejmuje podstawowe informacje o organizacji i prowadzonej przez nią działalności, jej politykę środowiskową i program środowiskowy, opis systemu zarządzania środowiskowego działającego w organizacji, szczegóły związane z przeglądem środowiskowym lub przeprowadzonym audytem, sprawozdanie z tego przeglądu lub audytu oraz w sprawie podjętego działania korygującego, a także projekt deklaracji środowiskowej.

5.5.4. Weryfikator środowiskowy przygotowuje sprawozdanie dla kierownictwa organizacji obejmujące:

- a) wszystkie zagadnienia mające związek z pracą wykonaną przez weryfikatora środowiskowego;
- b) punkt wyjściowy organizacji w procesie wdrażania systemu zarządzania środowiskowego;
- c) ogólnie, opis przypadków niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia, w szczególności:
 - wady techniczne w przeglądzie środowiskowym lub metodzie audytu lub systemie zarządzania środowiskowego lub innych mających znaczenie procesach,
 - punkty niezgodności z projektem deklaracji środowiskowej, wraz ze szczegółami dotyczącymi zmian lub uzupełnień, jakie powinny być wprowadzone do deklaracji.
- d) porównanie z poprzednimi deklaracjami środowiskowymi oraz ocenę efektów działalności organizacji.

5.6. **Częstotliwość weryfikacji**

W konsultacji z organizacją, weryfikator środowiskowy przygotowuje program, który gwarantuje, że wszystkie elementy wymagane do celów rejestracji w ramach EMAS są weryfikowane nie

rzadziej niż co 36 miesięcy. Ponadto, nie rzadziej niż co 12 miesięcy, weryfikator środowiskowy zatwierdza wszelkie uaktualnione informacje zawarte w deklaracji środowiskowej. Odstępstwa od częstotliwości, z jaką aktualizacja ma być dokonywana, możliwe są w okolicznościach ustanowionych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z procedurą określoną w art. 14 ust. 2.

ASPEKTY ŚRODOWISKOWE

6.1. Zagadnienia ogólne

Organizacja analizuje wszystkie aspekty środowiskowe swoich działań, wyrobów i usług oraz decyduje, na podstawie kryteriów uwzględniających prawodawstwo wspólnotowe, które z jej aspektów mają znaczący wpływ na środowisko i przyjmuje je za podstawę formułowania celów i zadań środowiskowych. Kryteria te są publicznie dostępne.

Organizacja uwzględnia zarówno bezpośrednie jak i pośrednie aspekty środowiskowe swoich działań, wyrobów i usług.

6.2. Bezpośrednie aspekty środowiskowe

Obejmują one działania organizacji, nad którymi sprawuje ona kontrolę zarządczą i mogą obejmować, ale nie tylko:

- a) emisje do powietrza;
- b) uwalnianie do wód;
- c) zapobieganie powstawaniu, recykling, ponowne użycie, transport i usuwanie odpadów stałych i innych, w szczególności odpadów niebezpiecznych;
- d) korzystanie z gruntów i ich zanieczyszczanie;
- e) korzystanie z zasobów naturalnych i surowców (w tym energii);
- f) problemy lokalne (hałas, wibracje, odory, pył, efekt wizualny, itp.);
- g) zagadnienia związane z transportem (towarów, usług i pracowników);
- h) ryzyko wypadków środowiskowych i wpływów wynikających lub mogących wynikać ze skutków wydarzeń, wypadków i potencjalnych sytuacji awaryjnych ;
- i) wpływ na bioróżnorodność.

6.3. Pośrednie aspekty środowiskowe

Działania organizacji, jej wyroby i usługi mogą skutkować znaczącymi aspektami środowiskowymi, pozostającymi poza pełną kontrolą zarządczą organizacji.

Mogą one obejmować, ale nie tylko:

- a) zagadnienia dotyczące wyrobów (projekt, rozwój, opakowanie, transport, wykorzystanie oraz odzysk/usuwanie odpadów);
- b) inwestycje kapitałowe, udzielanie pożyczek, świadczenie usług ubezpieczeniowych;
- c) nowe rynki;
- d) wybór i strukturę usług (np. transport lub usługi w zakresie zaopatrywania w żywność);
- e) decyzje administracyjne i planistyczne;
- f) strukturę oferty wyrobów;
- g) efekty działalności środowiskowej oraz praktyki środowiskowe kontrahentów,

podwykonawców i dostawców.

Organizacje muszą być w stanie wykazać, że dokonały identyfikacji znaczących aspektów środowiskowych, związanych z ich procedurami zamówień oraz że związane z nimi znaczące wpływy na środowisko znalazły odzwierciedlenie w systemie zarządzania. Organizacja powinna dołożyć starań, aby zapewnić, że dostawcy oraz podmioty działające w imieniu organizacji zachowywały, w ramach swoich działań podejmowanych w ramach wykonywania umów, zgodność z realizowaną przez organizację polityką środowiskową.

W przypadku wymienionych pośrednich aspektów środowiskowych, organizacja rozważa, jak duży wpływ może mieć na te aspekty oraz jakie środki może podjąć w celu zredukowania wpływu na środowisko.

6.4. **Znaczenie**

Organizacja jest odpowiedzialna za zdefiniowanie kryteriów oceny znaczenia aspektów środowiskowych swoich działań, wyrobów i usług w celu ustalenia, które z nich wywierają znaczący wpływ na środowisko. Kryteria przyjęte przez organizację są wyczerpujące, możliwe do niezależnego sprawdzenia, powielenia i publicznie dostępne.

Ustanawiając kryteria oceny znaczenia swoich aspektów środowiskowych, organizacja może wziąć pod uwagę, ale nie tylko:

- a) informacje o stanie środowiska w celu zidentyfikowania czynności, wyrobów i usług organizacji, które mogą mieć wpływ na środowisko;
- b) posiadane przez organizację dane, dotyczące nakładów materiałów i energii, zrzutów, odpadów i emisji w kategoriach ryzyka;
- c) opinie zainteresowanych stron;
- d) działania organizacji w dziedzinie środowiska, które podlegają regulacji;
- e) działalność związaną z zamówieniami;
- f) projektowanie, rozwój, wytwarzanie, dystrybucję, obsługę, użycie, ponowne użycie, recykling i usuwanie wyrobów organizacji;
- g) te działania organizacji, które są źródłem najbardziej znaczących obciążeń środowiskowych i korzyści dla środowiska.

Oceniając znaczenie wpływów na środowisko powstałych z działalności organizacji bierze ona pod uwagę nie tylko normalne warunki działalności, ale także warunki istniejące podczas rozruchu i zakończenia eksploatacji oraz warunki nadzwyczajne, które można w rozsądny sposób przewidzieć. Uwzględnia się działalność prowadzoną w przeszłości, aktualną i planowaną.

PRZEGLĄD ŚRODOWISKOWY

7.1. Zagadnienia ogólne

Organizacja, która nie dostarczyła informacji niezbędnych do identyfikacji i oceny znaczących aspektów środowiskowych zgodnie z załącznikiem VI jest zobowiązana do określenia swojego bieżącego stanowiska w odniesieniu do środowiska w drodze przeglądu środowiskowego. Powinno to mieć na celu rozważenie wszystkich aspektów środowiskowych organizacji, stanowiących podstawę ustanowienia systemu zarządzania środowiskiem.

7.2. Wymagania

Przeгляд powinien obejmować pięć kluczowych zagadnień:

- a) wymagania ustawowe, wykonawcze i inne, do których spełnienia organizacja się zobowiązała;
- b) identyfikację wszystkich aspektów środowiskowych mających znaczący wpływ na środowisko, zgodnie z załącznikiem VI, określonych, tam gdzie jest to możliwe, w ujęciu jakościowym i ilościowym oraz opracowanie rejestru aspektów uznanych za znaczące;
- c) opis kryteriów stosowanych do oceny znaczenia wpływu na środowisko, zgodnie z załącznikiem VI, pkt. 6.4;
- d) analizę wszystkich istniejących praktyk i procedur zarządzania środowiskowego;
- e) ocenę informacji zwrotnej z badania wcześniejszych przypadków.

ZAŁĄCZNIK VIII

INFORMACJE DO CELÓW REJESTRACJI

Minimalne wymagania

Nazwa organizacji:
Adres organizacji:
Osoba kontaktowa:
Kod rodzaju działalności wg NACE:
Liczba pracowników:

Nazwisko weryfikatora środowiskowego:
Numer akredytacji:
Zakres akredytacji:
Data następnej deklaracji środowiskowej:

Nazwa i dane kontaktowe właściwego dla organizacji organu lub organów przestrzegania prawa
--

Sporządzono w..... dnia...../...../2000 r.

Podpis przedstawiciela organizacji

.....

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia

w sprawie wzoru wniosku o wpis podmiotu do rejestru weryfikatorów środowiskowych oraz wzorów dokumentów, formy, częstotliwości i terminów przekazywania informacji z wojewódzkiego rejestru jednostek organizacyjnych do rejestru krajowego

Na podstawie art. 4 ust. 8 ustawy z dnia r. o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. Nr, poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wzór wniosku o wpis podmiotu do rejestru weryfikatorów środowiskowych;
- 2) wzory dokumentów, formę, częstotliwość i terminy przekazywania informacji z wojewódzkich rejestrów jednostek organizacyjnych do rejestru krajowego.

§ 2. Wzór wniosku o wpis podmiotu do rejestru weryfikatorów środowiskowych stanowi załącznik nr 1.

§ 3. Wojewoda przekazuje do rejestru krajowego następujące informacje:

- 1) listę jednostek organizacyjnych aktualnie zarejestrowanych w systemie eko-zarządzania i audytu, mających siedzibę na obszarze województwa, według stanu na dzień 31 grudnia każdego roku, do dnia 31 stycznia roku następnego;
- 2) listę jednostek organizacyjnych, mających siedzibę na obszarze województwa, których rejestracja w systemie eko-zarządzania i audytu została zawieszona, z informacją o przyczynach zawieszenia, według stanu na dzień 31 grudnia każdego roku, do dnia 31 stycznia roku następnego;
- 3) listę jednostek organizacyjnych, mających siedzibę na obszarze danego województwa, które wykreślono z systemu eko-zarządzania i audytu, z informacją o przyczynach wykreślenia, według stanu na dzień 31 grudnia każdego roku, do dnia 31 stycznia roku następnego;

4) informacje o zmianach bieżących w rejestrze wojewódzkim, niezwłocznie po ich wprowadzeniu, jednak nie później niż w terminie 7 dni od daty nowego wpisu, dokonania zawieszenia albo dokonania wykreślenia.

§ 4. Listy, o których mowa w § 3 pkt 1-3 i informacje, o których mowa w § 3 pkt 4, przekazywane są w formie pisemnej oraz elektronicznej.

§ 5. Wzory dokumentów służących do przekazania list i informacji, o których mowa w § 3, stanowią załącznik nr 2.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Minister Środowiska

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 85, poz. 766).

Załącznik nr 1
do rozporządzenia Ministra
Środowiska
z dnia
(poz.....)

**MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA**

Ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (22) 57-92-900:

**WNIOSEK O WPIS DO REJESTRU WERYFIKATORÓW
ŚRODOWISKOWYCH EMAS**

<i>Wypełnia Ministerstwo Środowiska:</i>	
WNIOSKUJĄCY <i>(Nazwa i adres)</i>	Data wpłynięcia wniosku:
	Podpis:
	Numer rejestracyjny <input type="text"/>
	Data rejestracji wniosku:
Numer certyfikatu	Podpis:
Data uzyskania akredytacji	
Zakres akredytacji	

**WNIOSKUJĘ O WPIS DO REJESTRU WERYFIKATORÓW
ŚRODOWISKOWYCH EMAS JAKO:**

L P	RODZAJ JEDNOSTKI	TAK/NIE
----------------	-------------------------	----------------

1.	Osoba z obywatelstwem polskim	
2.	Osoba z obywatelstwem innym	
3.	Organizacja krajowa z siedzibą w Polsce	
4.	Organizacja zagraniczna	

**POTWIERDZAM PRAWDZIWOŚĆ INFORMACJI ZAWARTYCH WE
WNIOSKU O WPIS DO REJESTRU WERYFIKATORÓW
ŚRODOWISKOWYCH EMAS ORAZ DEKLARUJĘ, ŻE:**

1. Znam zasady funkcjonowania Rozporządzenia UE nr 761/2001.
2. Będę wypełniać wymagania stawiane przez PCA dla weryfikatorów środowiskowych EMAS.

.....

.....

.....

.....

*(Podpis i pieczęć osoby
organizacji)*

(Podpis i pieczęć kierownika)

Miejscowość, data:

Miejscowość, data:

Osoba odpowiedzialna za kontakty w sprawie weryfikacji:			
Imię i nazwisko:			
Funkcja:			

Załącznik nr 2
do rozporządzenia Ministra
Środowiska
z dnia
(poz.....)

WZORY DOKUMENTÓW:

1. Lista jednostek organizacyjnych aktualnie zarejestrowanych w systemie EMAS, mających siedzibę na obszarze województwa, według stanu na dzień 31 grudniar.

Lp.	Numer w rejestrze wojewódzkim	Nazwa	Siedziba	Adres

2. Lista jednostek organizacyjnych, mających siedzibę na obszarze województwa, których rejestracja została zawieszona, według stanu na dzień 31 grudniar.

Lp.	Numer w rejestrze wojewódzkim	Nazwa	Siedziba	Adres	Przyczyna zawieszenia

3. Lista jednostek organizacyjnych, mających siedzibę na obszarze województwa, które wykreślono wr. według stanu na dzień 31 grudniar.

Lp.	Numer w rejestrze wojewódzkim	Nazwa	Siedziba	Adres	Przyczyna wykreślenia

4. Informacja o zmianach bieżących w rejestrze wojewódzkim

Lp.	Numer w rejestrze wojewódzkim	Nazwa	Siedziba	Adres	Data rejestracji / data weryfikacji	Opis zmiany	Data wprowadzenia zmiany

UZASADNIENIE

W latach 90-tych Unia Europejska przyjęła do realizacji, nadając mu wysoką rangę, program promocji systemów zarządzania środowiskowego wdrażanych dobrowolnie w przedsiębiorstwach i instytucjach. Uregulowaniem prawnym w tym zakresie jest Rozporządzenie (WE) Nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r., dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz. Urz. WE L 114, 24.4.2001).

Ustalono, że korzystną formą dla inkorporacji do systemu prawa krajowego *acquis communautaire* w zakresie systemu zarządzania środowiskowego i audytu (EMAS) będzie opracowanie ustawy regulującej zasady funkcjonowania systemu EMAS w Polsce. *Projekt ustawy o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)* zakłada stworzenie krajowego systemu eko-zarządzania i audytu, stanowiącego przez:

1. ministra właściwego do spraw środowiska, jako organ kompetentny;

2. wojewodę jako organ współdziałający z organem kompetentnym;
3. Polskie Centrum Akredytacji jako organ akredytujący;
4. Krajową Radę Eko-Zarządzania jako organ opiniodawczo-doradczy.

W ustawie określa się zakres działania krajowych organów systemu EMAS, delegacje dla aktów wykonawczych precyzują zasady formalne i organizacyjne funkcjonowania całego systemu. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia r w sprawie w sprawie wzoru wniosku o wpis podmiotu do rejestru weryfikatorów środowiskowych oraz wzorów dokumentów, formy, częstotliwości i terminów przekazywania informacji z wojewódzkiego rejestru jednostek organizacyjnych do krajowego rejestru, jest wykonaniem delegacji art. 4 ust 8 powyższej ustawy. Zawarto w nim uregulowania niezbędne dla funkcjonowania krajowego systemu EMAS odnośnie:*

- wniosku o wpis do rejestru weryfikatorów środowiskowych, umieszczając w zał. 1 wzór wniosku,
- formy, częstotliwości i terminów przekazywania informacji z wojewódzkich rejestrów jednostek organizacyjnych do rejestru krajowego, załącznik 2 określa wzory dokumentów przekazujących informacje.

Zawarte w rozporządzeniu uregulowania pozwolą na zachowanie spójności w ramach krajowego systemu EMAS, zgodności z wymogami oraz umożliwią przekazywanie informacji o krajowym systemie zgodnie z uregulowaniami *Rozporządzenia (WE) Nr 761/2001.*

Regulacje zawarte w rozporządzeniu są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania krajowego systemu, gwarantują dotrzymanie spójności z systemem unijnym.

Ocena skutków regulacji

1. Oddziaływanie w obszarze ochrona środowiska i zdrowie ludzi

Regulacje projektu Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia..... r. w sprawie wzoru wniosku o wpis podmiotu do rejestru weryfikatorów środowiskowych oraz wzorów dokumentów, formy, częstotliwości i terminów przekazywania informacji z wojewódzkiego rejestru jednostek organizacyjnych do krajowego rejestru są wykonaniem delegacji art. 4 ust 8 ustawy z dnia 2003 r. o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS) wprowadzającej do polskiego prawodawstwa system zarządzania środowiskowego zgodny z funkcjonującym w państwach Unii Europejskiej systemem EMAS, wynikający z Rozporządzenia (WE) Nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r., dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz. Urz. WE L 114, 24.4.2001). Zawarto w nim uregulowania niezbędne dla funkcjonowania poszczególnych elementów krajowego systemu EMAS, zgodnie z art. 4 ust.8 ustawy. Przedmiotowe regulacje nie będą skutkowały bezpośrednim oddziaływaniem w obszarze ochrona środowiska i zdrowia ludzi, ich oddziaływanie będzie pośrednie, jako forma instrumentu realizacji polityki ekologicznej i zasad zrównoważonego rozwoju.

Podmioty dotknięte regulacją

Jednostki organizacyjne - SZŚ jest systemem dobrowolnym, może być wprowadzony w każdym podmiocie, zarówno w sektorze gospodarczym, usługowym jak i administracyjnym. Nakłady związane z wprowadzeniem systemu i rejestracją stanowią ułamkową część kosztów funkcjonowania, rekompensują ją zyski z tytułu optymalizacji działalności, zmniejszenia oddziaływania na środowisko i poprawy wizerunku firmy. Społeczeństwo odniesie korzyści dzięki zmniejszeniu skali oddziaływania na środowisko oraz możliwości uzyskania wiarygodnej informacji o podmiocie.

Regulacje rozporządzenia precyzyjnie definiują zasady funkcjonowanie systemu EMAS w zakresie: wniosku o wpis do rejestru weryfikatorów środowiskowych, umieszczając w zał. 1 wzór wniosku, formy, częstotliwości i terminów przekazywania informacji z wojewódzkich rejestrów jednostek organizacyjnych do rejestru krajowego, załącznik 2 określa wzory dokumentów przekazujących informacje.

Administracja szczebla wojewódzkiego – rozporządzenie określa sposób i zasady realizacji zobowiązań nałożonych ustawą, co jest niezbędne z uwagi na konieczność zachowania spójności systemu na poziomie rejestrów wojewódzkich. Koszty administracyjne będą rekompensowane ponoszeniem opłat przez podmioty zainteresowane rejestracją.

2. Konsultacje społeczne

Projekt uregulowań prawnych był omawiany w trakcie realizacji programu pilotowego dotyczącego wdrożenia systemu EMAS. W seminariach, w trakcie których szczegółowo przedstawiono zasady funkcjonowania i wymogi systemu EMAS, uczestniczyli przedstawiciele sektora gospodarczego, usługowego i administracji. Ponadto projekt rozporządzenia i ustawy zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (<http://www.mos.gov.pl>) oraz skierowany do opinii partnerów społecznych uczestniczących w procedurach legislacyjnych.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora przedsiębiorstw

Regulacja ta zakładając dobrowolność przystąpienia do systemu, praktycznie nie będzie miała wpływu na dochody i wydatki sektora przedsiębiorstw. Świadczenie rejestracji w systemie EMAS poprawia wizerunek ekologiczny, zwiększa wiarygodność oraz stanowi istotny atut w zakresie konkurencyjności rynkowej, jest perspektywiczną inwestycją na rzecz rozwoju firmy. Precyzyjne określenie obowiązków podmiotów zainteresowanych udziałem w systemie zmniejsza nakłady związane z przygotowaniem niezbędnych dokumentów.

4. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Zakłada się samofinansowanie systemu, opłaty wnoszone przez zainteresowane podmioty pokryją koszty administrowania systemem.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wprowadzenie systemu EMAS zwiększy zapotrzebowanie na usługi audytorskie w zakresie systemów zarządzania środowiskowego.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wprowadzenie możliwości rejestracji w systemie EMAS zrówna możliwości krajowych podmiotów gospodarcze z podmiotami z Unii Europejskiej, w

aspekcie proekologicznej działalności i wizerunku firmy. W skali rynku wewnętrznego świadectwo rejestracji w systemie EMAS będzie dodatkowym aspektem konkurencyjności.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wpływu bezpośredni - brak

Wpływ pośredni - Uczestnictwo podmiotów z sektora turystyki zlokalizowanych na obszarach o dużych walorach środowiskowych podniesie wiarygodność i konkurencyjność świadczonych przez nie usług.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie zakresu danych rejestru wojewódzkiego jednostek organizacyjnych zarejestrowanych w systemie EMAS oraz wzoru wniosku o rejestrację jednostki organizacyjnej w rejestrze wojewódzkim

Na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. Nr, poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) zakres danych, które zawiera wojewódzki rejestr jednostek organizacyjnych zarejestrowanych w systemie eko-zarządzania i audytu, zwany dalej „rejestrem wojewódzkim”;
- 2) wzór wniosku o rejestrację jednostki organizacyjnej w rejestrze wojewódzkim.

§ 2. Rejestr wojewódzki zawiera następujący zakres danych:

- 1) listę jednostek organizacyjnych aktualnie zarejestrowanych w systemie eko-zarządzania i audytu, mających siedzibę na obszarze województwa, obejmującą następujące informacje:
 - a) nazwę,
 - b) siedzibę i adres,
 - c) datę rejestracji,
 - d) datę ostatniej weryfikacji,
 - e) numer w rejestrze wojewódzkim,
 - f) informacje o miejscu/miejscach udostępnienia deklaracji środowiskowej;
- 2) listę jednostek organizacyjnych, które po raz pierwszy złożyły wniosek o rejestrację i oczekują na wpis do rejestru wojewódzkiego;
- 3) listę jednostek organizacyjnych, których rejestracja została zawieszona, zgodnie z zasadami funkcjonowania systemu eko-zarządzania i audytu, z podaniem przyczyn, które powodują konieczność zawieszenia;

- 4) listę podmiotów, które wykreślono z rejestru wojewódzkiego z podaniem powodów skreślenia.

§ 3. Wzór wniosku do rejestru stanowi załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Minister Środowiska

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 85, poz. 766).

Załącznik

do Rozporządzenia Ministra Środowiska
z dnia (poz.....)

WZÓR

Wniosek o rejestrację jednostki organizacyjnej w rejestrze wojewódzkim EMAS

1. Nazwa i siedziba jednostki organizacyjnej ubiegającej się o rejestrację w systemie EMAS

Nazwa:					
Adres korespondencyjny:					
Klasyfikacja działalności zgodna z EKD:					
Zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) *:	<5	6-50	51-250	251-500	>500
Zakres rejestracji*:	Wydzielone komórki organizacyjne			Cała organizacja	

2. Lokalizacja przedmiotu wniosku o rejestrację EMAS

Województwo:	
Powiat:	
Gmina:	
Kod pocztowy:	
Miejscowość:	
Ulica:	

3. Krótki opis prowadzonej działalności

--

4. Najważniejsze aspekty środowiskowe (opis)

Przedmiot oddziaływań lub ochrony	Wymagane pozwolenia lub zgłoszenia	Najważniejsze zidentyfikowane aspekty środowiskowe
Ochrona powietrza		
Ochrona wód podziemnych		
Ochrona wód powierzchniowych		
Ochrona przed hałasem i promieniowaniem		
Ochrona środowiska gruntowego		
Gospodarka odpadami		

5. Właściwe organy ochrony środowiska

Nazwa i siedziba organu właściwego do wydawania pozwoleń lub przyjmowania zgłoszeń	
Siedziba właściwej delegatury WIOŚ	
Data, realizator i zakres ostatniej kontroli w zakresie ochrony środowiska	

6. Informacje o systemie zarządzania środowiskowego

System Zarządzania Środowiskowego *	Z certyfikatem zgodności z normą ISO 14001
	Zbudowany na podstawie normy ISO 14001 bez przeprowadzonej certyfikacji
	Zbudowany na podstawie innego standardu (jakiego)i przeanalizowany na zgodność z normą ISO 14001

7. Informacje o pierwszej weryfikacji EMAS

Data przyjęcie Deklaracji Środowiskowej przez kierownictwo organizacji	
Data zgłoszenia jednostki do weryfikacji	
Nazwa jednostki lub imię i nazwisko osoby akredytowanej do przeprowadzenia weryfikacji zgodnie z wymogami EMAS	
Data zakończenia weryfikacji	
Data złożenia wniosku o rejestrację	
Wysokość opłaty rejestracyjnej	

8. Inne istotne informacje (według uznania wnioskującego)

--

9. Potwierdzenie zgłoszenia

Osoba upoważniona do kontaktów z organem rejestrującym:	
Imię i nazwisko	
Telefon, fax, e-mail	

Podpisy osób upoważnionych do złożenia wniosku o rejestrację:

.....

* Niepotrzebne skreślić

UZASADNIENIE

W latach 90-tych Unia Europejska przyjęła do realizacji program promocji systemów zarządzania środowiskowego wdrażanych dobrowolnie w przedsiębiorstwach i instytucjach. Uregulowaniem prawnym w tym zakresie jest Rozporządzenie (WE) Nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r., dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz. Urz. WE L 114, 24.4.2001), zwanego dalej „rozporządzeniem EMAS”.

Ustalono, że korzystną formą dla inkorporacji do systemu prawa krajowego *acquis communautaire* w zakresie systemu zarządzania środowiskowego i audytu (EMAS) będzie opracowanie ustawy regulującej zasady funkcjonowania systemu EMAS w Polsce. *Projekt ustawy o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)* zakłada stworzenie krajowego systemu eko-zarządzania i audytu, stanowiącego przez:

1. ministra właściwego do spraw środowiska, jako organ kompetentny;
2. wojewodę jako organ współdziałający z organem kompetentnym;
3. Polskie Centrum Akredytacji jako organ akredytujący;
4. Krajową Radę Eko-Zarządzania jako organ opiniodawczo-doradczy.

W ustawie określa się zakres działania krajowych organów systemu EMAS, delegacje dla aktów wykonawczych precyzują zasady formalne i organizacyjne funkcjonowania całego systemu. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia r w sprawie zakresu danych rejestru wojewódzkiego jednostek organizacyjnych zarejestrowanych w systemie EMAS, wzoru wniosku o rejestrację jednostki organizacyjnej w rejestrze wojewódzkim*, jest wykonaniem delegacji art. 5 ust 3 powyższej ustawy. Zawarto w nim uregulowania niezbędne dla funkcjonowania krajowego systemu EMAS, odnośnie zakresu danych rejestru wojewódzkiego oraz zasad dokonywania wpisów na poszczególne listy. Załącznik określa wzór wniosku składanego przez jednostki organizacyjne celem przystąpienia do systemu EMAS. Zawarte w rozporządzeniu uregulowania pozwolą na zachowanie spójności w ramach krajowego systemu EMAS oraz zgodności z wymogami Rozporządzenia (WE) Nr 761/2001.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu, zarówno z punktu widzenia jednostek organizacyjnych wnioskujących o wpis do rejestru, organów stanowiących system oraz wszystkich podmiotów zainteresowanych dostępem do informacji o funkcjonowaniu w kraju zarządzania środowiskowego jako instrumentu realizacji polityki ekologicznej i zasady zrównoważonego rozwoju.

Ocena skutków regulacji

1. Oddziaływanie w obszarze ochrona środowiska i zdrowie ludzi

Regulacje projektu Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia..... r w sprawie zakresu danych rejestru wojewódzkiego jednostek organizacyjnych zarejestrowanych w systemie EMAS, wzoru wniosku o rejestrację jednostki organizacyjnej w rejestrze wojewódzkim, są wykonaniem delegacji art.5 ust 3 *ustawy z dnia 2003 r. o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)* wprowadzającej do polskiego prawodawstwa system zarządzania środowiskowego zgodny z funkcjonującym w państwach Unii Europejskiej systemem EMAS, wynikający z Rozporządzenia (WE) Nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r., dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz. Urz. WE L 114, 24.4.2001). Zawarto w nim uregulowania niezbędne dla funkcjonowania krajowego systemu EMAS. Przedmiotowe regulacje nie będą skutkowały bezpośrednim oddziaływaniem w obszarze ochrona środowiska i zdrowia ludzi, ich oddziaływanie będzie pośrednie, jako forma instrumentu realizacji polityki ekologicznej i zasad zrównoważonego rozwoju.

Podmioty zainteresowane regulacją

Jednostki organizacyjne - SZŚ jest systemem dobrowolnym, może być wprowadzony w każdym podmiocie, zarówno w sektorze gospodarczym, usługowym jak i administracyjnym. Nakłady związane z wprowadzeniem systemu i rejestracją stanowią ułamkową część kosztów funkcjonowania, rekompensują ją zyski z tytułu optymalizacji działalności, zmniejszenia oddziaływania na środowisko i poprawy wizerunku firmy. Społeczeństwo odniesie korzyści dzięki zmniejszeniu skali oddziaływania na środowisko oraz uzyskaniu wiarygodnej informacji o podmiocie.

Regulacje rozporządzenia precyzyjnie definiują zasady funkcjonowanie systemu EMAS w zakresie danych w rejestrze wojewódzkim jednostek organizacyjnych zarejestrowanych w systemie oraz wniosku z jakim występuje jednostka wyrażająca wolę przystąpienia. Jako akt wykonawczy rozporządzenie precyzuje zasady obowiązujące jednostki zainteresowane udziałem w systemie, informuje o formie spełnienia warunków.

Administracja szczebla wojewódzkiego – rozporządzenie określa sposób i zasady realizacji zobowiązań nałożonych ustawą, co jest niezbędne z uwagi na konieczność zachowania spójności systemu na poziomie rejestrów wojewódzkich Koszty administracyjne funkcjonowania systemu będą rekompensowane opłatami podmiotów wnioskujących o rejestrację.

2. Konsultacje społeczne

Projekt uregulowań prawnych był omawiany w trakcie realizacji programu pilotowego dotyczącego wdrożenia systemu EMAS. W seminariach, w ramach których szczegółowo przedstawiono zasady funkcjonowania i wymogi systemu EMAS, uczestniczyli przedstawiciele sektora gospodarczego, usługowego i administracji. Ponadto projekt rozporządzenia i ustawy zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa

Środowiska (<http://www.mos.gov.pl>) oraz skierowany do opinii partnerów społecznych uczestniczących w procedurach legislacyjnych. - Zał.1

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora przedsiębiorstw

Regulacja ta zakładając dobrowolność przystąpienia do systemu, praktycznie nie będzie miała wpływu na dochody i wydatki sektora przedsiębiorstw. Świadectwo rejestracji w systemie EMAS poprawia wizerunek ekologiczny, zwiększa wiarygodność oraz stanowi istotny atut w zakresie konkurencyjności rynkowej, jest perspektywiczną inwestycją na rzecz rozwoju firmy. Precyzyjne określenie obowiązków podmiotów zainteresowanych udziałem w systemie zmniejsza nakłady związane z przygotowaniem niezbędnych dokumentów.

4. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Zakłada się samofinansowanie systemu, opłaty wnoszone przez zainteresowane podmioty pokrywają koszty administrowania systemem.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wprowadzenie systemu EMAS zwiększy zapotrzebowanie na usługi audytorskie w zakresie systemów zarządzania środowiskowego

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wprowadzenie możliwości rejestracji w systemie EMAS zrówna możliwości krajowych podmiotów gospodarcze z podmiotami z Unii Europejskiej, w aspekcie proekologicznej działalności i wizerunku firmy. W skali rynku wewnętrznego świadectwo rejestracji w systemie EMAS będzie dodatkowym aspektem konkurencyjności.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wpływu bezpośredni - brak

Wpływ pośredni - Uczestnictwo podmiotów z sektora turystyki zlokalizowanych na obszarach o dużych walorach środowiskowych podniesie wiarygodność i konkurencyjność świadczonych przez nie usług.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia

w sprawie współczynników różnicujących wysokość opłaty rejestracyjnej w systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)

Na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy z dnia o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się następujące współczynniki różnicujące wysokość opłaty rejestracyjnej:

- 1) 0,001 stawki opłaty rejestracyjnej dla jednostek organizacyjnych sektora publicznego;
- 2) 0,2 stawki opłaty rejestracyjnej dla podmiotów gospodarczych zatrudniających stałe²⁾ do 5 osób;
- 3) 0,25 stawki opłaty rejestracyjnej dla podmiotów gospodarczych zatrudniających stałe²⁾ od 6 do 20 osób;
- 4) 0,35 stawki opłaty rejestracyjnej dla podmiotów gospodarczych zatrudniających stałe²⁾ 21 do 50 osób;
- 5) 0,5 stawki opłaty rejestracyjnej dla podmiotów gospodarczych zatrudniających stałe²⁾ od 51 do 250 osób;
- 6) 0,75 stawki opłaty rejestracyjnej dla podmiotów gospodarczych zatrudniających stałe²⁾ od 251 do 500 osób.

2. W przypadku wniosku o rejestrację większej liczby jednostek wchodzących w skład wnioskującej jednostki organizacyjnej, zlokalizowanych w oddzielnych zakładach, stawki opłaty rejestracyjnej sumują się, przy czym górna granica tej sumy nie może przekroczyć pięciokrotności wysokości stawki opłaty rejestracyjnej, o której mowa w art. 8 ust. 3 ustawy.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Minister Środowiska

-
- 1) Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 85, poz. 766).
 - 2) Zatrudnienie liczone jako średnie w ostatnim kwartale przed złożeniem wniosku o rejestrację.

UZASADNIENIE

W latach 90-tych Unia Europejska przyjęła do realizacji, nadając mu wysoką rangę, program promocji systemów zarządzania środowiskowego wdrażanych dobrowolnie w przedsiębiorstwach i instytucjach. Uregulowaniem prawnym w tym zakresie jest Rozporządzenie (WE) Nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001

r., dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz. Urz. WE L 114, 24.4.2001).

Ustalono, że korzystną formą dla inkorporacji do systemu prawa krajowego *acquis communautaire* w zakresie systemu zarządzania środowiskowego i audytu (EMAS) będzie opracowanie ustawy regulującej zasady funkcjonowania systemu EMAS w Polsce. *Projekt ustawy o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)* zakłada stworzenie krajowego systemu eko-zarządzania i audytu, stanowiącego przez:

1. ministra właściwego do spraw środowiska, jako organ kompetentny;
2. wojewodę jako organ współdziałający z organem kompetentnym;
3. Polskie Centrum Akredytacji jako organ akredytujący;
4. Krajową Radę Eko-Zarządzania jako organ opiniotawczo-doradczy.

W ustawie określa się zakres działania krajowych organów systemu EMAS, delegacje dla aktów wykonawczych precyzują zasady formalne i organizacyjne funkcjonowania całego systemu. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia r. w sprawie współczynników różnicujących wysokość opłaty rejestracyjnej w systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)*, jest wykonaniem delegacji art. 8 ust 5. powyższej ustawy. Zawarte w nim uregulowania są niezbędne dla funkcjonowania krajowego systemu EMAS, zgodnie z uregulowaniami *Rozporządzenia (WE) Nr 761/2001* dotyczącymi stawek opłat rejestracyjnych i konieczności zagwarantowania dostępności systemu dla małych i średnich przedsiębiorstw, jednostek sektora publicznego oraz stworzenia korzystnych warunków dla składania przez nie wniosków o rejestrację. Zawarte w rozporządzeniu uregulowania umożliwią zachowanie spójności w ramach krajowego systemu EMAS oraz zgodności z wymogami systemu unijnego.

Ocena skutków regulacji

1. Oddziaływanie w obszarze ochrona środowiska i zdrowie ludzi

Regulacje powyższego rozporządzenia są wykonaniem delegacji art. 8 ust 5 *ustawy z dnia2003 r. o systemie eko-zarządzania i audytu (EMAS)* wprowadzającej do polskiego prawodawstwa system zarządzania środowiskowego zgodny z funkcjonującym w państwach Unii Europejskiej systemem EMAS, wynikającym z *Rozporządzenia (WE) Nr 761/2001* Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r., dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS)

(Dz. Urz. WE L 114, 24.4.2001), zwanego dalej „rozporządzeniem EMAS”. Przedmiotowe regulacje nie będą skutkowały bezpośrednim oddziaływaniem w obszarze ochrona środowiska i zdrowia ludzi, ich oddziaływanie będzie pośrednie, jako forma instrumentu realizacji polityki ekologicznej i zasad zrównoważonego rozwoju.

Podmioty zainteresowane regulacją

Jednostki organizacyjne - SZŚ jest systemem dobrowolnym, może być wprowadzony w każdym podmiocie, zarówno w sektorze gospodarczym, usługowym jak i administracyjnym. Nakłady związane z wprowadzeniem systemu i rejestracją stanowią ułamkową część kosztów funkcjonowania, rekompensują ją zyski z tytułu optymalizacji działalności, zmniejszenia oddziaływania na środowisko i poprawy wizerunku firmy. Współczynniki różnicujące wysokość opłaty rejestracyjnej wynikają z konieczności zagwarantowania dostępności systemu dla małych i średnich przedsiębiorstw, jednostek sektora publicznego oraz stworzenia korzystnych warunków dla składania przez nie wniosków o rejestrację. Społeczeństwo odniesie korzyści dzięki zmniejszeniu skali oddziaływania na środowisko oraz możliwości uzyskania wiarygodnej informacji o podmiocie.

Administracja szczebla wojewódzkiego – Koszty administracyjne związane z funkcjonowaniem systemu będą rekompensowane ponoszeniem opłat przez podmioty zainteresowane rejestracją.

2. Konsultacje społeczne

Projekt uregulowań prawnych był omawiany w ramach realizacji programu pilotowego dotyczącego wdrożenia systemu EMAS. W seminariach, w trakcie których szczegółowo przedstawiono zasady funkcjonowania i wymogi systemu EMAS, uczestniczyli przedstawiciele sektora gospodarczego, usługowego i administracji. Ponadto projekt rozporządzenia i ustawy zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (<http://www.mos.gov.pl>) oraz skierowany do opinii partnerów społecznych uczestniczących w procedurach legislacyjnych.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora przedsiębiorstw

Regulacja ta zakładając dobrowolność przystąpienia do systemu, praktycznie nie będzie miała wpływu na dochody i wydatki sektora przedsiębiorstw. Świadectwo rejestracji w systemie EMAS poprawia wizerunek ekologiczny, zwiększa wiarygodność oraz stanowi istotny atut w zakresie konkurencyjności rynkowej, jest perspektywiczną inwestycją na rzecz rozwoju firmy.

4. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Zakłada się samofinansowanie systemu, opłaty wnoszone przez zainteresowane podmioty pokrywają koszty administrowania systemem.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wprowadzenie systemu EMAS zwiększy zapotrzebowanie na usługi audytorskie w zakresie systemów zarządzania środowiskowego.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wprowadzenie możliwości rejestracji w systemie EMAS zrówna możliwości krajowych podmiotów gospodarcze z podmiotami z Unii Europejskiej, w aspekcie proekologicznej działalności i wizerunku firmy. W skali rynku wewnętrznego świadectwo rejestracji w systemie EMAS będzie dodatkowym aspektem konkurencyjności.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wpływu bezpośredni - brak

Wpływ pośredni - Uczestnictwo podmiotów z sektora turystyki zlokalizowanych na obszarach o dużych walorach środowiskowych podniesie wiarygodność i konkurencyjność świadczonych przez nie usług.

LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW
DO

PROJEKTU USTAWY
O
SYSTEMIE EKO-ZARZĄDZANIA I AUDYTU (EMAS)
przyjętego przez Radę Ministrów
w dniu 18 listopada 2003 r.

Obszar Negocjacyjny: „Środowisko”

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem jego dostosowawczego charakteru
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem oraz projektami podstawowych aktów wykonawczych
3.	Zestawienie przepisów dostosowujących projektowanej ustawy z odpowiednimi przepisami Unii Europejskiej (tabela zgodności)
4.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 18 listopada 2003 r.
6.	Tłumaczenie zweryfikowane Rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskowego i audytu we Wspólnocie (EMAS)